

Wybór poleceñ	
<u>Opcje menu</u>	- opis dzia³añ dostêpnych z poziomu menu
Paski narzêdzi - opis	dzia ³ añ dostêpnych z poziomu pasków narzêdzi
<u>Skróty klawiszowe</u>	- opis dzia³añ dostêpnych za pomoc¹ klawiszy
Elementy programu	
<u>Okienka dialogowe</u>	- opis okienek (pól) dialogowych
<u>Okno g³ówne</u>	- opis okna g³ównego programu
<u>Obs³uga programu</u>	
<u>Obs³uga programu</u>	- podstawy obs³ugi programu "Diagnoza
mened¿erska"	
Obs³uga MS Windows	- podstawy pos³ugiwania siê mysz¹ i klawiatur¹
Inne	
<u>S³owniczek pojêæ</u>	- podstawowe pojêcia wystêpuj ¹ ce w niniejszym systemie
pomocy	
Krok po kroku - sam	10uczek obs ³ ugi programu "Diagnoza mened¿erska"
Rozszerzenia programu	
Zmiany w wersji sieciowej i on-site	
Zastosowanie zakresów wskaŸników	

Aby **zakończyæ** przegl¹danie niniejszego pliku pomocy naciœnij Alt + F4.

Aby **zakoñczyæ pracê z programem** wybierz z menu "Diagnozy": **Plik**, **Koniec** (p. te¿ <u>Koniec</u>).

Wybierz jeden z poni¿szych tematów:

Zanim zaczniesz pracê z programem <u>Uruchomienie programu</u> <u>Podstawowe funkcje programu</u> <u>Ekran g³ówny Diagnozy..</u> <u>Menu podrêczne</u> Okna w programie Diagnoza mened¿erska

<u>Przygotowanie danych do analizy</u> <u>Wprowadzanie danych do arkusza F-02</u> <u>Zachowanie arkusza na dysku</u>

Informacje dodatkowe:

Zmiany w wersji sieciowej i on-site Zastosowanie zakresów wskaŸników

Patrz te¿: <u>Spis treœci</u> W programie dostêpne s¹ nastêpuj¹ce **okna** (pola) **dialogowe**:

Bilans <u>Czcionka</u> <u>Dane</u> Drukuj Drukuj wykres <u>Firma</u> Fromat liczb <u>Has³0</u> <u>ldŸ do</u> Kolumny/wiersze Nowy arkusz **Obramowanie** Opcie programu Opcje serii danych <u>Opcje wykresu</u> <u>Otwórz arkusz</u> <u>Otwórz szablon</u> <u>Paleta</u> Perspektywa i obrót Rachunek wyników Rodzaj wykresu Rozmieszczenie okien SzerokoϾ kolumny <u>Tytu³ kolumny/wiersza</u> Ustawienie drukarki Ustawienie strony Wype³nij pola Wyrównanie WysokoϾ wiersza <u>Wyœwietl</u> Wzory Zachowaj arkusz/skoroszyt Zachowaj szablon

Patrz te¿:

<u>Spis treœci</u>

Wszystkie informacje w programie umieszczone s¹ w oknach, takich jak; Arkusz, Wykres bilansu, Wykres radarowy itd. Wymiary ekranu powoduj¹, ¿e okna zachodz¹ na siebie.

Chc¹c zobaczyæ co znajduje siê w oknie ukrytym czêœciowo pod innym oknem kliknij na nim mysz¹.

Je¿eli nie widaæ fragmentu okna, które chcesz wybraæ, to:

- Wybierz menu <u>Okna</u> (ALT,O).

-- Wybierz polecenie **Kaskada** (K), jeœli chcesz umieœciæ okna "jedno nad drugim", tak aby by³y widoczne tytu³y wszystkich okien. W ten sposób bêdziesz mia³ dostêp do ka¿dego okna przez klikniêcie jego fragmentu.

-- Wybierz Wszystkie (W), jeœli chcesz umieœciæ okna "jedno obok drugiego", tak aby wszystkie by³y w ca³oœci widoczne na ekranie. W ten sposób bêdziesz móg³ skontrolowaæ to, co jest umieszczone w ka¿dym z okien.

Je¿eli w **<u>opcjach programu</u>** masz ustawion¹ funkcjê "Potwierdzenie - uk³ad okien", to program wyœwietli pytanie czy dokonaæ podzia³u ekranu w poziomie czy w pionie.

Wybierz nazwê okna, jeœli chcesz je zobaczyæ w ca³oœci na ekranie.

W programie wykorzystywane s¹ równie¿ okna dialogowe.

Patrz te¿: <u>Obs³uga programu</u>

Wstêp.

Niniejszy rozdzia³ systemu pomocy przeznaczony jest do etapowej nauki obs³ugi programu "Diagnoza mened¿erska". Aby przejœæ do kroku o numerze innym ni¿ bezpoœrednio nastêpny wybierz przycisk "Szukaj" z górnej czêœci okna Pomocy i wpisz odpowiednie has³o (np. "krok 3"). Aby przejϾ do spisu treœci naciœnij odpowiedni przycisk w górnej czêœci okna Pomocy.

Zalecanym sposobem korzystania z samouczka "Krok po kroku" jest wybranie z menu systemu Pomocy polecenia **Pomoc**, a nastêpnie **Zawsze na wierzchu**. W miarê czytania tekstu ka¿dego z kolejnych etapów nale¿y stosowaæ siê do poleceñ samouczka, a nastêpnie przejœæ do nastêpnego kroku porzez klikniêcie tekstu "Krok ..".

Celem poszerzenie wiadomoœci o podstawach obs³ugi MS Windows wybierz:

Zanim zacznisz pracê z programem

Przejd¿ do: Krok 1 Zanim zaczniesz pracê z Diagnoz¹ mened¿ersk¹ sprawdŸ czy zainstalowa³eœ w³aœciw¹ wersjê Windows, program obs³ugi drukarki i niezbêdne czcionki. Informacje na temat instalacji Windows, drukarki i czcionek znajdziesz w dokumentacji Windows.

Pracuj¹c z Diagnoz¹ mened¿ersk¹ mo¿esz korzystaæ z myszy, jak i z klawiatury. Jeœli nie umiesz jeszcze pos³ugiwaæ siê mysz¹ albo klawiatur¹ lub wybieraæ poleceñ z Windows, to przeczytaj ni¿ej przedstawion¹ informacjê.

<u>Korzystanie z myszy</u> <u>Korzystanie z klawiatury</u> <u>Wybieranie poleceñ</u>

Patrz te¿: <u>Obs³uga programu</u> Mysz steruje wskaÿnikiem wyœwietlanym na ekranie. Mo¿esz nim poruszaæ przesuwaj¹c mysz po p³askiej powierzchni w kierunku, w którym chcesz przemieœciæ wskaÿnik.

Nie naciska siê przycisków myszy podczas jej przesuwania. Jeœli zabraknie Ci miejsca do przesuwania myszy, to podnieœ j¹ w górê i przenieœ w inne miejsce. WskaŸnik nie przemieœci siê, gdy mysz jest w powietrzu.

Mysz posiada dwa (lub trzy) przyciski. W Analizatorze korzysta siê przede wszystkim z przycisku lewego. Przesuwanie myszy i naciskanie jej przycisku s¹ jedynymi czynnoœciami wykorzystywanymi do <u>wskazywania</u>, <u>klikania</u> i <u>ci¹gniêcia</u>.

Patrz te¿: Zanim zaczniesz pracê z programem Obs³uga programu W niniejszym tekœcie u¿ywa siê nastêpuj¹cych konwencji dotycz¹cych klawiatury i operacji na niej:

Klawisze Twojej klawiatury mog¹ byæ oznaczone nie tak jak w tym podrêczniku. Np. Klawisz Control jest oznaczony jako CTRL, a klawisz Escape jako ESC.

Klawisze s¹ czêsto u¿ywane w sekwencjach i kombinacjach. Np.: kombinacja SHIFT+F1 oznacza, ¿e nale¿y trzymaæ przyciœniêty klawisz SHIFT podczas naciskania klawisza F1, sekwencja ALT, F, A oznacza, ¿e nale¿y nacisn¹æ i zwolniæ przyciski w nastêpuj¹cej kolejnoœci: najpierw ALT, Potem F, a na koñcu A.

Klawisze kierunkowe jest to zbiorowa nazwa klawiszy: STRZAŁKA W GÓRÊ, STRZAŁKA W DÓŁ, STRZAŁKA W LEWO, STRZAŁKA W PRAWO.

Patrz te¿: Zanim zaczniesz pracê z programem Obs³uga programu Aby wybraæ polecenie z menu mo¿esz u¿yæ myszy albo nacisn¹æ sekwencjê klawiszy. W dokumentacji Analizatora sekwencje klawiszy s¹ umieszczane za nazwami poleceñ i menu. Np.: jeœli napotykasz zdanie: "Z menu **Plik** wybierz polecenie **Otwórz** (ALT, P, O)", to u¿yj myszy albo klawiatury, jak opisano poni¿ej.

Jak wybraæ polecenie ?

- Wska¿ menu **Plik**, po czym kliknij lewym przyciskiem myszy.

- Wska¿ polecenie Otwórz, po czym kliknij lewym przyciskiem myszy.

albo:

- Naciœnij klawisz ALT, aby uaktywniæ pasek menu, po czym naciœnij klawisz P, aby otworzyæ menu **Plik**.

- Naciœnij klawisz O, aby wybraæ polecenie Otwórz.

Patrz te¿: Zanim zaczniesz pracê z programem Obs³uga programu

Program instalacyjny automatycznie tworzy grupê Analizator Mened¿era oraz ikonê Analizator.

Jak uruchomiæ "Diagnozê mend¿ersk1" ?

"Analizator" mo¿esz uruchomiæ za pomoc¹ myszy lub klawiatury. Jeœli nie jest uruchomione œrodowisko Windows to po znaku zg³oszenia MS-DOS napisz *win*.

Dwukrotnie kliknij ikonê Diagnoza mened¿erska.

albo:

Wykonaj jedn¹ z poni¿szych czynnoœci:

- Jeœli aktywn¹ ikon¹ (Nazwa ikony na czarnym tle) jest ikona Analizatora, to naciœnij klawisz ENTER.

- Jeœli nie jest widoczne okno grupy "interLAN Analizator Mened¿era", to z grupy "Mened¿er programów" (File meneger) wybierz menu **Okno** (Window) i nastêpnie nazwê Analizator mened¿era. Naciœnij klawisz ENTER.

Uwaga

Dok³adny opis sposobu poruszania siê w œrodowisku Windows znajdziesz w podrêczniku dla Windows.

Patrz te; Obs³uga programu Przy pomocy programu *Diagnoza Mened¿erska* mo¿esz prowadziæ analizê finansow¹ dla Twojej firmy, a tak¿e analizê finansow¹ dla grupy firm, np.. oddzia³ów. W programie gromadzone s¹ nastêpuj¹ce dane wykorzystywane do:

- analizy bilansu i rachunku wyników wg. standardowych arkuszy G³ównego Urzêdu Statystycznego **F-01** i **F02** (w uk³adzie do 1994r i od 1995r), uzupe³nionych dodatkowymi danymi, które powinny byæ zbierane okresowo, w sposób systematyczny, aby zapewniæ jak najbardziej rzetelny obraz sytuacji finansowej analizowanej firmy,

- analizy przep³ywów gotówki,

- analizy progu rentownoœci,

- analizy stopy zysku brutto produktów i wyboru optymalnej struktury produkcji.

Na podstawie danych ze standardowego **arkusza F-01** i **F-02**, mo¿esz przeprowadziæ nastêpuj¹ce operacje:

- Wyliczyæ wartoœci kilkudziesiêciu wskaŸników (ok. 140).

- Oszacowaæ wagê poszczególnych wskaŸników wzglêdem przyjêtego modelu odniesienia (analiza porównawcza).

- Przedstawiæ graficznie wartoœæ poszczególnych wskaŸników.

- Przedstawiæ graficznie zmianê wartoœci poszczególnych wskaŸników w czasie.

 Przedstawiæ graficznie w syntetyczny sposób wybrany lub pe³ny zakres wskaÿników na wykresie radarowym.

- Przedstawiæ graficznie Bilans (dla F-02).

- Przedstawiæ graficznie Rachunek wyników.

- Przedstawiæ graficznie zmianê poszczególnych sk³adników Bilansu i Rachunku wyników w czasie.

Przedstawiæ graficznie w dowolnym uk³adzie wartoœci z arkuszy F-01 i F-02.
 Sporz¹dziæ raport z analizy.

Na podstawie arkusza **przep³ywów pieniê**;**nych** (cash flow) mo;esz: - Przedstawiæ graficznie przep³ywy pieniê;ne z uwypukleniem przep³ywów operacyjnych, inwestycyjnych i finansowych.

- Planowaæ harmonogram wydatków minimalizuj¹c ryzyko finansowe.

- Kontrolowaæ poziom p³ynnoœci finansowej i zdolnoœci kredytowej.

Na podstawie arkusza kosztów sta³ych i zmiennych mo¿esz:

- Okreœliæ próg rentownoœci iloœciowy i wartoœciowy.
- Okreœliæ poziom zysku przy maksymalnym wolumenie sprzeda¿y.
- Okreœliæ wartoœæ dŸwigni operacyjnej.

- Okreœliæ wartoœæ wskaŸnika bezpieczeñstwa.

- Przedstawiæ graficznie próg rentownoœci z uwypukleniem obszarów zysków i strat.

- Przeanalizowaæ wp³yw poszczególnych sk³adników kosztów na próg rentownoœci.

Na podstawie arkusza do analizy optymalnej struktury produkcji mo¿esz:

- Okreœliæ stopê zysku brutto dla ca³ej produkcji.

Okreœliæ stopy zysku brutto dla poszczególnych produktów.
Ustaliæ optymaln¹ strukturê produkcji.
Graficznie przedstawiæ wp³yw zmian w strukturze produkcji na zysk brutto.

Patrz te¿ <u>Obs³uga programu</u> Poni¿szy opis przedstawia klika najwa¿niejszych elementów ekranu Analizatora.

Pasek tytu³u - jest na nim umieszczony napis "Diagnoza Mened¿erska" oraz rodzaj i nazwa aktywnego okna.

Pasek menu - zawiera listê menu, które otwierasz i z których wybierasz polecenia aby kierowaæ programem.

Pasek narzêdzi - korzystasz z niego za pomoc¹ myszy, dziêki czemu uzyskujesz szybki dostêp do najczêœciej u¿ywanych poleceñ.

Pasek edycyjny - na pasku tym znajduje siê pole edycyjne, poprzez które wprowadzasz dane do arkuszy.

Obszar roboczy - na tym polu wyœwietlane s¹ okna z danymi, wykresami, raportami itp.

Paski przewijania - umożliwiaj¹ przesuwanie obszaru roboczego tak, aby można by³o zobaczyæ aktualnie niewidoczn¹ czêœæ. Paski takie pojawiaj¹ siê także w oknach z arkuszami, wykresami itp.

WskaŸnik myszy - pokazuje w którym miejscu zostanie wykonana nastêpna czynnoœæ, gdy klikniesz przycisk myszy. Je¿eli wskaŸnik przyjmuje kszta³t znaku zakazu to znaczy, ¿e czynnoœæ na tym obszarze jest niemo¿liwa do wykonania.

Zak³adki - umo¿liwiaj¹ szybkie przemieszczanie siê do wybranego fragmentu arkusza, a na wykresach powoduj¹ pogrubienie linii.

Pasek informacyjny - tu pojawiaj¹ siê teksty informuj¹ce o wybranej funkcji lub wykonywanym zadaniu.

Patrz te¿: Obs³uga programu W celu przeprowadzenia analizy należy wprowadziæ do komputera niezbêdne dane. Dane te gromadzone s¹ w arkuszach, które z kolei przechowywane s¹ na dysku twardym. W programie stosowanych jest kilka rodzajów arkuszy. Standardowe arkusze statystyczne F-01 i F-02 z danymi uzupe³niaj¹cymi, arkusze do analizy progu rentownoœci, optymalnej struktury produkcji i przep³ywów gotówki.

Przed przyst¹pieniem do analizy musisz otworzyæ odpowiedni arkusz. Mo¿esz otworzyæ arkusz wczeœniej zapisany na dysku lub stworzyæ nowy. Po wprowadzeniu danych, chc¹c z nich skorzystaæ w póŸniejszym czasie, musisz je zapisaæ na dysku lub dyskietce.

Mo¿esz równie¿ otworzyæ kilka arkuszy jednoczeœnie i analizowaæ zawarte w nich dane porównuj¹c wyniki na ekranie komputera.

W tym rozdziale dowiesz siê, jak pos³ugiwaæ siê arkuszami, jak tworzyæ nowy arkusz, jak odczytaæ arkusz z dysku, jak zapisaæ arkusz na dysku oraz jak wpisywaæ dane.

Patrz:

opcje menu:
 Jak otworzyæ istniej¹cy arkusz (Otwórz arkusz)
 Jak utworzyæ nowy arkusz (Nowy arkusz)

- czynnoœci: <u>Otwieranie arkusza</u>

Patrz te¿: Obs³uga programu W celu uzupe³nienia lub poprawienia danych w istniej¹cym ju¿ arkuszu musimy go otworzyæ.

- Z menu **Plik** wybierz polecenie <u>**Otwórz arkusz**</u> (ALT,P,O). Analizator wyœwietli pole dialogu <u>Otwórz arkusz</u>.

 W polu Arkusz wybierz w³aœciwy rodzaj arkusza. W tym celu kliknij ikonê ze strza³k¹ z prawej strony pola Arkusz. Rozwinie siê lista rodzajów arkuszy. Kliknij na rodzaj arkusza.

- W polu "Pliki" dwukrotnie kliknij nazwê arkusza, który chcesz otworzyæ,

lub:

- w polu "Nazwa" wpisz nazwê arkusza i naciœnij klawisz ENTER.

Uwaga

Arkusz F-01 dla okresu przed 1995r ma rozszerzenie nazwy "f1S". Arkusz F-01 dla okresu od 1995r ma rozszerzenie nazwy "f1". Arkusz F-02 dla okresu przed 1995r ma rozszerzenie nazwy "f2S". Arkusz F-02 dla okresu od 1995r ma rozszerzenie nazwy "f2". Arkusz przep³ywów gotówki ma rozszerzenie ".plw". Arkusz do analizy progu rentownoœci ma rozszerzenie nazwy "prr". Arkusz do analizy optymalnej struktury produkcji ma rozszerzenie nazwy "str".

Na ekranie otrzymujemy arkusz z wprowadzonymi wczeœniej informacjami i mo¿emy go przegl¹daæ, zmieniaæ i uzupe³niaæ.

Jak otworzyæ ostatnio zamkniêty arkusz ?

Mo¿esz szybko otworzyæ ka¿dy z piêciu arkuszy, nad którymi ostatnio pracowa³eœ. Ich nazwy s¹ wyœwietlone na dole menu **Plik**.

- Otwórz menu Plik (ALT,P).

- Kliknij nazwê arkusza,

lub :

- naciœnij klawisz z cyfr¹ odpowiadaj¹c¹ numerowi otwieranego arkusza.

Wprowadzanie danych do arkusza statystycznego rozpoczynamy od utworzenia nowego arkusza lub otworzenia arkusza, który wczeœniej przygotowaliœmy.

Wybierz jeden z nastêpuj¹cych tematów:

Jak zmieniæ tytu³ kolumny Jak poruszaæ siê po arkuszu Jak wpisywaæ dane Jak poprawiaæ dane Format wprowadzanych danych Dopisywanie nowej kolumny w arkuszu Usuwanie kolumny z arkusza

Patrz te¿: Obs³uga programu Wszystkie dane, które wprowadzasz do arkusza znajduj¹ siê tymczasowo w pamiêci komputera. Aby nie utraciæ tych informacji, trzeba zapisaæ je na dysku. Tak zachowane arkusze bêdziesz móg³ póŸniej otworzyæ aby je analizowaæ, dokonaæ nowych zapisów lub poprawek.

Dobr¹ zasad¹ jest zachowywanie arkusza, w którym dokonujemy zmian, zanim zaczniemy przeprowadzaæ analizê, drukowaæ lub wykonywaæ inne operacje na tych danych. Jeœli zachowasz arkusz na dysku, to niewiele stracisz w przypadku awarii zasilania lub innych k³opotów.

Jak zachowaæ arkusz

W celu zachowania, do póŸniejszego wykorzystania, wprowadzonych do arkusza informacji nale¿y arkusz zachowaæ na dysku.

Kliknij przycisk Zachowaj na <u>pasku narzêdzi</u>. lub

Wybierz menu **Plik** i nastêpnie polecenie **Zachowaj arkusz**. (ALT,P,Z)

Jak zachowaæ nowy, nie nazwany arkusz

- Z menu **Plik** wybierz polecenie **<u>Zachowaj</u>** (ALT,P,Z). Analizator wyœwietli pole dialogowe <u>Zachowaj arkusz</u>.

W polu "Nazwa" wpisz nazwê pod jak¹ arkusz bêdzie zapamiêtany na dysku. Nazwa ta mo¿e siê sk³adaæ z 8 znaków (liter i cyfr). Analizator zachowa arkusz na dysku w bie¿¹cym katalogu i automatycznie doda do nazwy odpowiednie rozszerzenie.
Je¿eli chcesz zachowaæ arkusz na innym dysku lub w innym katalogu, to wykonaj jedn¹ z poni¿szych czynnoœci:

W polu "Katalogi" wybierz stacjê dysków i katalog.

W polu "Nazwa" wpisz kompletn¹ œcie¿kê np.: a:\wyniki\rok94 - Wybierz przycisk OK.

Zachowanie dodatkowej kopii

Je¿eli arkusz mia³ ju¿ nadan¹ nazwê, to wybranie polecenia **Zachowaj** spowoduje zapisanie go pod nazw¹, któr¹ nada³eœ mu wczeœniej. Dziêki poleceniu **Zachowaj jako**, mo¿esz stworzyæ wiêcej ni¿ jedn¹ wersjê arkusza i zachowaæ kopiê na innym dysku lub dyskietce.

Jak zachowaæ kopiê arkusza

- Z menu **Plik** wybierz polecenie **Zachowaj jako** (ALT,P,J)

- Jeœli chcesz zachowaæ arkusz pod inn¹ nazw¹, to wpisz j¹ w polu "Nazwa"

- Jeœli chcesz zachowaæ arkusz na innym dysku lub w innym katalogu, to wykonaj jedn¹ z poni¿szych czynnoœci:

W polu "Katalogi" wybierz stacjê dysków i katalog.

W polu "Nazwa" wpisz kompletn¹ œcie¿kê np.: a:\wyniki\rok94 - Wybierz przycisk OK.

Jeœli wpiszesz nazwê arkusza, który ju¿ siê znajduje w danym katalogu, to Diagnoza mened¿erska wyœwietli pytanie, czy chcesz zast¹piæ ten plik aktywnym arkuszem. Wybierz przycisk TAK, jeœli chcesz zast¹piæ stary arkusz nowym. Wybierz przycisk NIE, jeœli rezygnujesz z zapisu i powracasz do edycji arkusza. Wybierz COFNIJ aby powróciæ do pola dialogu Zapisz plik i wpisaæ now¹ odpowiedni¹ nazwê.

Patrz te¿:

<u>Obs³uga programu</u>

W wielu przypadkach nie musisz pos³ugiwaæ siê menu g³ównym programu. We wszystkich oknach otwieranych w programie *Diagnoza Mened¿erska,* dostêpne jest tzw. <u>menu podrêczne</u>. Otwierane jest ono w miejscu, w którym aktualnie znajduje siê wskaŸnik myszy. Aby wybraæ polecenia z menu podrêcznego nale¿y:

 ${\mathscr O}$

- Naciœnij prawy przycisk myszy w oknie, dla którego chcesz otworzyæ <u>menu</u> <u>podrêczne</u>.

- Wybierz polecenie z menu podrêcznego,

lub

- kliknij w dowolnym innym obszarze poza <u>menu podrêcznym</u>, aby je zamkn¹æ.

$\diamond$

- Naciœnij klawisze ALT+F10.

- Wybierz polecenie z menu podrêcznego

lub

- Naciœnij klawisz ESC, aby je zamkn¹æ.

W <u>menu podrêcznym</u> znajdziesz zestaw poleceñ standardowo umieszczonych pod różnymi has³ami menu g³ównego. Wszystkie one w bezpoœredni sposób dotycz¹ obs³ugi aktywnego okna i w zasadniczy sposób przyspieszaj¹ pracê z programem.

Patrz te¿: <u>Obs³uga programu</u> <u>Menu podrêczne</u> Kolumny w arkuszu mog¹ zawieraæ informacje z ró¿nych okresów np na koniec ka¿dego kwarta³u lub dane z poszczególnych oddzia³ów Twojej firmy. W zale¿noœci od tego w nag³ówku kolumny wpisujesz datê lub nazwê firmy.

W celu uzupe³nienia lub poprawienia tytu³u kolumny wybierz z menu polecenie <u>Tytu³ kolumny wiersza</u>.

Dane do arkusza możesz wprowadzaæ w dowolnej kolejnoœci. Masz zatem możliwoœæ swobodnego poruszania siê po arkuszu w dó³, do góry oraz w prawo i w lewo w obrêbie wierszy i kolumn.

Ø

- Je¿eli pole znajduje siê poza widocznym obszarem, to kilkakrotnie kliknij na odpowiedniej strza³ce na pasku pionowego lub poziomego przewijania, tak aby interesuj¹ce Ciê pole znalaz³o siê w obszarze roboczym

lub

 Przytrzymaj wciœniêty przycisk myszy na odpowiedniej strza³ce na pasku pionowego lub poziomego przewijania, aby p³ynnie przewijaæ zawartoœæ ekranu.

Gdy interesuj¹ce Ciê pole pojawi siê w obszarze roboczym zwolnij przycisk myszy. - Kliknij na polu, do którego chcesz wprowadzaæ dane.

$\diamond$

- Za pomoc¹ klawiszy STRZA£EK ustaw wskaŸnik (czarna obwódka) na polu, do którego chcesz wprowadziæ dan¹.

Patrz te¿:

Wprowadzanie danych do arkusza Obs³uga programu Arkusz sk³ada siê z kilkudziesiêciu *wierszy* odpowiadaj¹cych logicznie pozycjom z arkusza F02. Wiersze wyróżnione innym kolorem s¹ wierszami, w których wartoœci wyliczane s¹ na podstawie danych zawartych w innych wierszach i nie ma możliwoœci bezpoœredniego wprowadzenia do nich danych. W pozosta³e wiersze wprowadzamy dane używaj¹c klawiatury.

- Za pomoc¹ STRZA£EK ustaw wskaŸnik (czarna obwódka) na polu, do którego chcesz wprowadziæ dan¹.

- Wpisz wartoϾ. Cyfry pojawiaj¹ siê w polu wprowadzania danych na pasku narzêdzi.

- Naciœnij klawisz ENTER.

- Powtarzaj czynnoœci z pkt 1..3 dla wszystkich danych.

Je¿eli pope³ni³eœ b³¹d i wprowadzi³eœ z³¹ wartoœæ do pola, to mo¿esz j¹ poprawiæ.

- Za pomoc¹ STRZA£EK ustaw wskaŸnik (czarna obwódka) na polu, w którym chcesz poprawiæ dan¹.

- Wpisz now¹ wartoϾ.

lub:

- Naciœnij ENTER. Wartoœæ zostanie przeniesiona do pola wprowadzania danych na pasku narzêdzi. Za pomoc¹ klawiszy edycyjnych popraw wartoœæ.

- Naciœnij klawisz ENTER aby now¹ wartoœæ wprowadziæ do pola.

lub:

- Naciœnij ESC aby powróciæ do poprzedniej wartoœci.

- Powtórz czynnoœci z pkt 1..3 dla innych Ÿle wprowadzonych danych.

Maksymaln¹ wartoœci¹ mo¿e byæ 999 999 999. Je¿eli zakres jest za ma³y dla wartoœci w z³, to mo¿na podawaæ wartoœci w tysi¹cach lub milionach z³otych np 5 645 746 000 z³ mo¿na wprowadziæ jako 5 645 746. Nale¿y tylko pamiêtaæ, aby konsekwentnie wszêdzie podawaæ wartoœci w tej samej skali.

Nie podaje siê symbolu waluty ani skrótów tysiêcy lub milionów np 560 mln. W takiej sytuacji wpisujemy 560, pamiêtaj¹c, ¿e wszystkie pozosta³e dane w arkuszu musz¹ byæ w tej samej skali.

Wartoœci dziesiêtne podaje siê po oddzielaj¹cej KROPCE. Liczby podaje siê bez jakichkolwiek znaków rozdzielaj¹cych. Np b³êdem jest wprowadzanie wartoœci 345.678.000. Powinno byæ 345678000.

W jednym arkuszu możesz przechowywaæ dane dotycz¹ce kilku analizowanych okresów np za każdy miesi¹c lub kwarta³. Nowe dane umieszczasz w kolejnych kolumnach.

- Wybierz menu **Edycja** nastêpnie polecenie <u>**Dodaj kolumnê**</u> (ALT,E,D). Utworzona zostanie nowa pusta kolumna.

- Nale¿y uzupe³niæ informacje w nag³ówku kolumny (polecenie <u>Tytu³ wiersza /</u> <u>kolumny</u>)

Je¿eli z pewnych powodów chcesz usun¹æ ca³¹ kolumnê danych, to postêpuj wg poni¿szego schematu:

- Ustaw znacznik (czarna obwódka pola) w kolumnie, któr¹ chcesz usun¹æ.
- Wybierz menu Edycja i potem funkcjê Usuñ kolumnê. (ALT,E,U)

Uwaga

Po usuniêciu nie ma mo¿liwoœci przywrócenia skasowanej kolumny.

Wersjê sieciow¹ i on-site (sieæ) rozszerzono o nastêpuj¹ce elementy:

- mozliwoϾ globalnej instalacji programu na serwerze plików (typu Novell) oraz instalacji lokalnej na pojedynczych stanowiskach (istnieje równie¿ mo¿liwoœæ instalacji lokalnej z dyskietek). Dziêki temu mo¿na zaoszczêdziæ wiele cennego miejsca na dysku lokalnym stacji roboczej oraz, w przypadku zmiany wersji lub upgrade'u, jednokrotn¹ zmianê pliku programu wykonywalnego dla wszystkich stanowisk.

- mo¿liwoœæ przesy³ania krótkich komunikatów w sieci Novell.

- mo¿liwoœæ automatycznego wysy³ania i odbierania arkuszy: F-01, F-02 i innych (bez wychodzenia z programu) oraz korzystania z poczty MS Mail w przypadku wysy³ania wiadomoœci (dotyczy tylko posiadaczy MS Mail).

Wersja sieciowa i on-site (sieæ) posiada dodatkowe podmenu Poczta s³u¹ce do realizacji powy¿szych funkcji.

Je¿eli masz zainstalowan¹ sieæ Novell lub inn¹ i nie posiadasz wersji sieciowej programu **Diagnoza mened¿erska**, z³ó¿ odpowiednie zamówienie pod nr tel. (052) 22-64-15.

Patrz te¿: Spis treœci

Wiadomoœci ogólne.

Firma **interLAN** oferuje w sprzedaży pliki z **zakresami standardowymi** i **dopuszczalnymi wskaÿników**, które używane s¹ do analiz w programach serii **Analizator Menedżera**.

Dziêki tym zakresom mo¿liwe jest **porównanie** bie¿¹cej i przysz³ej **sytuacji finansowej** firmy do œredniej w danej bran¿y sklasyfikowanej w systemie EKD jako dzia³, grupa lub klasa, jak równie¿ **przeprowadzenie oceny sytuacji** firm obcych zagregowanych do dzia³u, grupy lub klasy EKD.

U¿ywaj¹c zakresów standardowych i dopuszczalnych w dalszych analizach mo¿liwe jest nie tylko ogólne rozeznanie w sytuacji finansowej badanej firmy, ale tak¿e jej umiejscowienie na tle innych przedsiêbiorstw z tej samej bran¿y (wed³ug danych GUS).

Sposób liczenia wartoœci œrednich oraz zakresów wskaŸników dla wybranych zestawów przedsiêbiorstw w/g numeracji EKD.

WartoϾ œrednia wskaŸnika jest œredni¹ arytmetyczn¹ wartoœci danego wskaŸnika dla poszczególnych przedsiêbiorstw. Rozróżniamy cztery sposoby liczenia wartoœci zakresów (œrednia +/- 10%, minimalna wartoœæ..maksymalna wartoϾ, œrednia +/- odchylenie standardowe oraz œrednia +/- odchylenie standardowe przy zredukowanej liczbie przdsiêbiorstw).

Redukcja liczby przedsiêbiorstw branych do obliczeñ zakresów wskaŸników polega na obciêciu skrajnych wartoœci wskaŸników w wielkoœci 10% i 25% ogólnej liczby przedsiêbiorstw w bran¿y. Obciêcie wartoœci skrajnych mo¿e wyst¹piæ tylko wtedy, gdy liczba przedsiêbiorstw w bran¿y przekracza 10.

Interpretacja wartoœci 0..0.

Je¿eli wyst¹pi wskaŸnik o zakresie dopuszczalnym i standardowym 0..0, oznacza to, ¿e na podstawie dostêpnych danych oraz w/g danego sposobu liczenia nie da siê ustaliæ prawid³owej wartoœci zakresu dopuszczalnego oraz œredniej tego wskaŸnika.

ZawartoϾ dyskietki.

Wszystkie zamówione zestawy wskaŸników obliczane s¹ na cztery powy¿sze sposoby. Ka¿dej metodzie liczenia przyporz¹dkowany jest odpowiedni katalog znajduj¹cy siê na dyskietce. W katalogach tych znajduj¹ siê pliki z odpowiednimi zestawami wskaŸników. Przyporz¹dkowanie to objaœnione jest w instrukcji instalacji zakresów wskaŸników.

Dalsze informacje nt. odczytywania wartoœci zakresów z dyskietki dystrybucyjnej firmy **interLAN** lub z dysku twardego zamieszczono w: **MENU | WskaŸniki |** <u>Odczytaj zakresy</u>.

Je¿eli nie posiadasz aktualnych zakresów wskaŸników dla bran¿y Twojego

przedsiêbiorstwa, z³ó¿ odpowiednie zamówienie pod nr tel. (052) 22-64-15.

Patrz też: <u>Spis treœci</u> Odczytaj zakresy (opcja menu) Pytania i odpowiedzi

Patrz te¿: <u>Spis treœci</u>

S³owniczek pojêæ

Wybierz jedno z poni¿szych hase³:

A arkusz

C <u>Clipboard</u>

M <u>menu prodrêczne</u>

R <u>rozszerzenie</u>

S <u>schowek</u> skoroszyt

W <u>wersja sieciowa</u>

Z <u>zakresy wskaŸników</u>

Patrz te¿: <u>Spis treœci</u>

Arkusz

Arkusz jest to okno zawieraj¹ce macierz komórek, opisan¹ tytu³ami wierszy i kolumn. W programie "Diagnoza mened¿erska" wystêpuj¹ nastêpuj¹ce rodzaje arkuszy: arkusz F-02, F-01, do obliczania progu rentownoœci, optymalnej struktury produkcji oraz przep³ywu gotówki. W "Problemach mened¿erskich" wystêpuj¹ arkusze szablonowe oraz zwyk³e (Normal). Komórki arkuszy mog¹ zawieraæ liczby rzeczywiste oraz (w "Problemach mened¿erskich") inne dane. Podczas wpisywania danych do arkusza automatycznie przeliczane s¹ wartoœci pozosta³ych komórek. Tytu³y wierszy i kolumn mog¹ byæ zmieniane w zale¿noœci od rodzaju arkusza.

Ci¹gniêcie

Jest to przytrzymywanie naciœniêtego przycisku myszy podczas przesuwania wskaŸnika. Mo¿esz korzystaæ z tej metody np. do przesuwania okien w celu ods³oniêcia informacji znajduj¹cej siê aktualnie pod nim.

Clipboard (schowek)

Clipboard - podrêczna pamiêæ s³u¿aca do przenoszenia danych pomiêdzy aplikacjami. W programie "Diagnoza" oraz "Problemy" Clipboard s³u¿y do kopiowania, wstawiania i wymiany fragmentów <u>arkusza</u> w ramach jednego arkusza, ró¿nych arkuszy lub ró¿nych arkuszy w ró¿nych aplikacjach (np. MS Excel) lub grafiki.

Klikniêcie

Jest to wskazanie elementu na ekranie oraz nastêpuj¹ce po tym szybkie naciœniêcie i zwolnienie przycisku myszy. Wybieranie elementów na ekranie i przenoszenie ich odbywa siê za pomoc¹ klikania. Podwójne klikniêcie, tj. wskazanie elementu i nastêpuj¹ce po tym szybkie, dwukrotne naciœniêcie przycisku myszy, jest stosowane do skracania wielu zadañ wykonywanych w "Diagnozie mened¿erskiej" i "Problemach mened¿erskich".

Rozszerzenie (nazwy pliku).

Rozszerzenie nazwy pliku jest to maksymalnie trzyliterowy ci¹g stanowi¹cy koñcow¹ czêœæ nazwy pliku oddzielon¹ kropk¹ od nazwy w³aœciwej. Rozszerzenie s³u¿y do identyfikacji rodzaju pliku. W programie "Diagnoza" u¿ywa siê (do odró¿nienia rodzaju arkusza) rozszerzeñ: ".F01", ".F02", ".FLW", ".FPR", ".FSP". W "Problemach mened¿erskich" u¿ywa siê rozszerzeñ analogicznych do MS Excel (".XLS", ".XLT").
Wskazywanie. Jest to przesuwanie myszy w celu umiejscowienia wskaŸnika na okreœlonym elemencie.

Skoroszyt Skoroszyt jest zbiorem arkuszy i wykresów, który można zachowaæ lub odtworzyæ z dysku. Skoroszyt może zawieraæ inne skoroszyty.

Krok 1 (Utworzenie nowego arkusza F-02).

Pierwszym krokiem jest utworzenie nowego <u>arkusza</u>, do którego bêdziemy wpisywaæ dane. Bêdzie to arkusz, który jest logicznym odpowiednikiem formularza F-02 G³ównego Urzêdu Statystycznego.

Sposób dzia³ania:

a) Z menu **Plik** wybierz polecenie <u>Nowy arkusz</u>.

b) W oknie Nowy arkusz kliknij na tekst "Arkusz F-02" i wybierz "OK".

c) Arkusz jest gotowy do wprowadzania danych.

Przejd¿ do: Krok 2

Patrz te¿: <u>Nowy arkusz</u> (okno dialogowe) <u>Nowy arkusz</u> (opcja menu)

Krok 2 (Wype³nienie arkusza F-02).

Drugim krokiem jest wype³nienie nowo utworzonego arkusza.

Sposób dzia³ania:

a) Ustal tytu³y kolumn. Wpisz:

- datê, do której bêd¹ siê odnosiæ wszystkie wpisywane w tym arkuszu dane, albo

- nazwê oddzia³u lub zak³adu, do którego odnosiæ siê bêd¹ dane, albo

- jakikolwiek alfanumeryczny ci¹g identyfikuj¹cy dan¹ kolumnê.

Wybierz przycisk "OK".

b) Najed¿ za pomoc¹ strza³ek na pierwsz¹ od góry komórkê, która nie jest przyciemniona (wiersz "Nale¿ne wp³aty na poczet kapita³u") i zacznij wpisywaæ odpowiedni¹ wartoœæ. Gdy naciœniesz pierwsz¹ cyfrê, pojawi siê ona w oknie edycyjnym, znajduj¹cym siê na pasku narzêdzi. Po zakoñczeniu wpisywania naciœnij

na klawiaturze "Enter" lub z paska narzêdzi wybierz: 🐒.

c) Postêpuj jak wy¿ej ze wszystkimi pozosta³ymi komórkami. Zwróæ uwagê na to, ¿e komórki, które s¹ przyciemnione automatycznie uaktualniaj¹ swoj¹ wartoœæ. Tych komórek nie mo¿na edytowaæ (wpisywaæ do nich liczb).

Uwagi:

Po prawej stronie tytu³ów wierszy s¹ wypisane literowe odpowiedniki rubryk arkusza F-02 ('I 22', 'II 17', 'III 3' itp.). Maj¹ one pomagaæ w uzgodnieniu arkusza komputerowego z formularzem statystycznym F-02. Dok³adnie sprawdzaj poprawnoϾ wpisywanych danych. Je¿eli wyliczone przez program sumy (pola przyciemnione) nie zgadzaj¹ siê z wartoœciami swych odpowiedników w formularzu F-02 (mimo poprawnego wpisania danych), to nie zaokr¹glaj wpisywanych wartoœci (tak jak to siê robi w formularzu F-02).

Przejd¿ do:

Krok 3

Patrz te¿:

Jak zmieniæ tytu³ kolumny Jak poruszaæ siê po arkuszu Jak wpisywaæ dane Jak poprawiaæ dane Format wprowadzanych danych

Krok 3 (Zapisanie arkusza F-02 na dysku).

Kolejnym krokiem jest zapisanie nowego <u>arkusza</u> na dysk lub dyskietkê, celem zabezpieczenia przed utrat¹ danych.

Sposób dzia³ania:

a) Z menu **Plik** wybierz polecenie <u>Zachowaj arkusz</u>.

b) W oknie <u>Zapisz plik</u> w polu "Nazwa" wpisz nazwê, pod któr¹ chcesz zapisaæ arkusz. Na nazwê sk³ada siê osiem liter lub cyfr. Odpowiednie <u>rozszerzenie</u> zostanie utomatycznie dodane przez program. Wybierz "OK".

c) Je¿eli chcesz zachowaæ arkusz na innym dysku ni¿ ten, który jest wyszczególniony w polu "Katalog", to w polu "Katalogi" kliknij dwa razy na odpowiedniej literze dysku (np **[-a-]**).

Przejd¿ do: Krok 4

Patrz te¿:

<u>Zapisz plik</u> (okno dialogowe) <u>Zachowaj arkusz</u> (opcja menu)

Krok 4 (Przygotowanie zestawu wskaŸników do analizy wskaŸnikowej).

Kolejnym krokiem jest przygotowanie zestawu wskaŸników, który bêdziemy u¿ywaæ do póŸniejszej analizy wska¿nikowej przedsiêbiorstwa. Przygotowanie to polega na:

 - wybraniu tych wskaŸników, które s¹ odpowiednie dla naszego przedsiêbiorstwa (bêd¹ mieæ zastosowanie w analizie),

- ustaleniu w³aœciwych (po¿¹danych) zakresów tych wska¿ników,

zachowaniu powy¿szych ustaleñ na dysku

Sposób dzia³ania:

a) Z menu **WskaŸniki** wybierz polecenie <u>Definicje zestawów</u>.

b) W oknie <u>Zestawy wskaŸników</u> w polu "Zestaw" wpisz dowoln¹ nazwê, która bêdzie identyfikowaæ Twój indywidualny zestaw wskaŸników (np. 'Zestaw 1').

c) Wybierz przycisk "dodaj".

d) Wybierz przycisk "!! ->".

e) Wybierz przycisk "OK"

f) Z menu WskaŸniki wybierz polecenie Poka¿...

g) W oknie <u>WskaŸnik:</u>... pojawi siê pierwszy z zestawu wskaŸnik. Je¿eli rysunek wska¿nika bêdzie przekreœlony, to usuñ go wybieraj¹c przycisk "Usuñ" i potwierdzaj¹c usuniêcie na proœbê programu. Je¿eli rysunek wskaŸnika nie bêdzie przekreœlony, to wybierz przycisk "Zakres" celem ustalenia (w oknie <u>Ustalenie</u> <u>zakresu</u>) zakresów dla tego wskaŸnika. Po powrocie z tego okna wybierz przycisk "Nastêpny". Postêpuj tak do momentu, a¿ ostatni wskaŸnik zostanie b¹dŸ usuniêty, b¹dŸ bêd¹ dla niego ustalone zakresy (przycisk "Nastêpny" zostanie wyszarzony).

h) Wybierz przycisk "OK".

i) Zapisz swój zestaw wskaŸników wybieraj¹c z menu **Plik** polecenie <u>Zachowaj</u> <u>arkusz</u>.

Patrz te¿:

<u>Zapisz plik</u> (okno dialogowe) <u>Zestawy wskaŸników</u> (okno dialogowe) <u>WskaŸnik: ..</u> (okno dialogowe) <u>Ustalenie zakresu</u> (okno dialogowe) <u>Definicje zestawów</u> (opcja menu) <u>Poka; ..</u> (opcja menu) <u>Zachowaj arkusz</u> (opcja menu)

Okno dialogowe "**Nowy arkusz**" s³u¿y do otworzenia czystego arkusza zgodnie z typem wyszczególnionym w kontrolce **rodzaj arkusza** po aktywacji opcji <u>Nowy</u> <u>arkusz ..</u> z menu <u>PLIK</u>.

Okno dialogowe "**Wyrównanie**" s³u¿y do ustalania sposobu wyrównania zawartoœci komórki po aktywacji opcji <u>Wyrównanie ..</u> z menu <u>FORMAT</u>.

Okno dialogowe "**Czcionka**" s³u¿y **do ustalania stylu, rozmiaru, i koloru** aktualnie obowi¹zuj¹cej czcionki tekstu po aktywacji opcji <u>Czcionka ...</u> z menu <u>FORMAT</u>.

Okno dialogowe "**Format liczb**" s³u¿y **do ustalania sposobu wyœwietlania informacji w** aktualnie w zaznaczonych komórkach po aktywacji opcji <u>Liczba ..</u> z menu <u>FORMAT</u>.

Okno dialogowe "**Obramowanie**" s³u¿y **do dodawania i usuwania linii obramowania** w aktualnie w zaznaczonych komórkach po aktywacji opcji <u>Obramowanie ..</u> z menu <u>FORMAT</u>.

Okno dialogowe "**Wzory**" s³u¿y **do dodawania i usuwania linii obramowania** w aktualnie w zaznaczonych komórkach po aktywacji opcji <u>Wzorki ..</u> z menu <u>FORMAT</u>.

Okno dialogowe "**SzerokoϾ kolumny**" s³u¿y **do ustalania szerokoœci** oraz **do ukrywania i odkrywania kolumn** po aktywacji opcji <u>SzerokoϾ kolumny ...</u> z menu <u>FORMAT</u>.

Okno dialogowe "**WysokoϾ wiersza**" s³u¿y **do ustalania wysokoœci** oraz **do ukrywania i odkrywania wierszy** po aktywacji opcji <u>WysokoϾ wiersza ..</u> z menu <u>FORMAT</u>.

Okno dialogowe "**Kolumny / wiersze**" s³u¿y **do blokowania kolumn i wierszy** tak, ¿e pozostaj¹ nieruchome podczas przesuwania arkusza po aktywacji opcji <u>Blokuj</u> <u>kolumny / wiersze ..</u> z menu <u>OPCJE</u>.

Okno dialogowe "**Wyœwietl**" s³u¿y **do ustalania sposobu prezentacji arkusza kalkulacyjnego** po aktywacji opcji <u>Wyœwietl..</u> z menu <u>OPCJE</u>.

Okno dialogowe "**Paleta kolorów**" s³u¿y **do zmiany aktualnej palety kolorów** po aktywacji opcji <u>Paleta kolorów..</u> z menu <u>OPCJE</u>.

Okno dialogowe "**Otwórz arkusz**" s³u¿y **do okreœlenia, który ze zbiorów reprezentuj¹cych arkusze i skoroszyty ma zostaæ wczytywany z dysku** po aktywacji opcji <u>Otwórz arkusz / skoroszyt</u> z menu <u>PLIK</u>.

Kolejne pola oznaczaj¹:

Nazwa - w pole to mo¿na wpisaæ:

- nazwê pliku (plik ten bêdzie szukany w bie¿1cym katalogu),

 - pe³n¹ œcie¿kê dostêpu wraz z nazw¹ pliku (plik ten bêdzie szukany w wyspecyfikowanym katalogu),

- nazwê katalogu (program przejdzie do danego katalogu),

- format nazwy pliku zawieraj¹cy znaki: * (gwiazdka), ? (znak zapytania) interpretowane przez program tak jak przez system DOS

Katalog - informacja na temat aktualnie wybranego katalogu.

Arkusz - w polu tym można wybraæ odpowiedni typ arkusza. Po zmianie zawartoœci tego pola w pole 'Nazwa' zostanie wpisany format nazwy pliku zawieraj¹cy odpowiednie <u>rozszerzenie</u>.

Pliki - zestaw plików dostêpnych w danym katalogu dobranych zgodnie z formatem wpisanym w pole 'Nazwa'.

Katalogi - zestaw podkatalogów bie¿¹cego katalogu.

Uwagi:

Wpisanie w pole 'Nazwa' nazwy nieistniej¹cego pliku spowoduje wyœwietlenie okna <u>'Nowy arkusz'</u> oraz otworzenie nowego arkusza o podanej nazwie. Kopia tego arkusza nie jest automatycznie zapisywana na dysk (trzeba wybraæ polecenie <u>'Zachowaj arkusz'</u>).

Okno wykorzystywane jest równie¿ do odtwarzania zakresów wskaŸników.

Patrz te¿: Okienka dialogowe Okno dialogowe "**Zachowaj arkusz (skoroszyt)**" s³u¿y **do okreœlenia nazwy, pod któr**¹ **arkusz lub skoroszyt zostanie zapamiêtywany na dysku.** Jawne podanie nazwy zbioru jest konieczne wówczas, gdy chcemy zapamiêtaæ kopiê zbioru pod nazw¹ inn¹ ni¿ dotychczasowa (opcja <u>Zachowaj arkusz (skoroszyt) jako..</u> z menu <u>PLIK</u>) lub wtedy, gdy opcja <u>Zachowaj arkusz (skoroszyt)</u> wykonywana jest po raz pierwszy na zbiorze, któremu nie nadano dot¹d ¿adnej nazwy.

Okno wykorzystywane jest równie¿ do zachowywania zakresów wskaŸników.

Okno dialogowe "**IdŸ do**" s³u¿y **do szybkiego przechodzenia do komórki o podanym adresie** po aktywacji opcji <u>IdŸ do..</u> z menu <u>EDYCJA</u>.

Okno dialogowe "**Opcje programu**" s³u¿y **do dowolnego ustalania przez** u¿ytkownika niektórych parametrów ustalaj¹cych preferowany przez niego sposób dzia³ania programu i jest dostêpne za poœrednictwem opcji <u>Opcje</u> <u>programu</u> z menu <u>PLIK</u> albo <u>Program.</u> z menu <u>OPCJE</u>.

Patrz te¿: Okienka dialogowe Okno dialogowe "Has³o" ("Arkusz zabezpieczony has³em") s³u¿y do podawania has³a podczas zabezpieczania arkusza przy u¿yciu opcji <u>Has³o</u> z menu <u>OPCJE</u> i przy dostêpie do zabezpieczonego wczeœniej arkusza.

Okno dialogowe "**Ustawienie drukarki**" s³u¿y **do wyboru drukarki z listy** drukarek, których sterowniki zosta³y zainstalowane w œrodowisku WINDOWS **i do ustawiania parametrów wydruku** po aktywacji opcji <u>Wybór drukarki</u> z menu <u>PLIK</u>.

Okno dialogowe "**Ustawienie strony**" s³u¿y **do projektowania uk³adu strony przed drukowaniem arkusza kalkulacyjnego** po aktywacji opcji <u>Uk³ad strony...</u> z menu <u>PLIK</u>.

Okno dialogowe "**Drukuj**" s³u¿y **do ustawiania parametrów wydruku** po aktywacji opcji <u>Drukuj..</u> z menu <u>PLIK</u>.

Okno dialogowe "**Drukuj wykres**" s³u¿y **do ustawiania parametrów wydruku** po aktywacji opcji <u>Drukuj..</u> z menu <u>PLIK</u> w przypadku, gdy w aktualnie aktywnym oknie znajduje siê wykres.

Okno dialogowe "**Tytu³ kolumny / wiersza**" s³u¿y do **nadawania albo zmiany tytu³u kolumny lub wiersza** po aktywacji opcji <u>Tytu³ kolumny / wiersza..</u> z menu <u>EDYCJA</u>.

Okno dialogowe "**Wype³nij pola**" s³u¿y **do szybkiego wype³niania ci¹gów kolejnych komórek w wierszu** po aktywacji opcji <u>Wype³nij komórki..</u> z menu <u>EDYCJA</u>.

Okno dialogowe "**Rozmieszczenie okien**" s³u¿y **do narzucania przez** u¿ytkownika sposobu porz¹dkowania okien po aktywacji opcji <u>Wszystkie ..</u> z menu <u>OKNA</u>.

Okno dialogowe "Dane" s³u¿y do zmiany zakresu danych, dla których rysowany jest wykres porównawczy lub wykres wartoœci dodanej i umo¿liwia zmianê tytu³u ca³oœci oraz oznaczeñ osi uk³adu wspó³rzêdnych. Aktywacja okna dialogowego ma miejsce po wybraniu opcji <u>Dane ...</u> z menu <u>OPCJE</u> albo z <u>menu podrêcznego</u> wówczas, gdy w aktualnie aktywnym oknie znajduje siê wykres porównawczy lub wykres wartoœci dodanej.

Okno dialogowe "**Rodzaj wykresu**" s³u¿y **do zmiany rodzaju wykresu porównawczego.** Aktywacja okna dialogowego ma miejsce po wybraniu opcji <u>Rodzaj ...</u> z menu <u>OPCJE</u> albo z <u>menu podrêcznego</u> wówczas, gdy w aktualnie aktywnym oknie znajduje siê **wykres porównawczy.**

Okno dialogowe "**Opcje wykresu**" s³u¿y **do ustawienia ró¿nego rodzaju parametrów, od których zale¿y ostateczny wygl¹d wykresu porównawczego.** Aktywacja okna dialogowego ma miejsce po wybraniu opcji <u>Wykres ..</u> z menu <u>OPCJE</u> albo z <u>menu podrêcznego</u> wówczas, gdy w aktualnie aktywnym oknie znajduje siê **wykres porównawczy.**

Patrz te¿: Okienka dialogowe Okno dialogowe "**Opcje serii danych**" s³u¿y **do zmiany atrybutów** poszczególnych **serii wykresu porównawczego** takich jak **kszta³t znaczników, rodzaj i gruboϾ linii oraz kolory.** Aktywacja okna dialogowego ma miejsce po wciœniêciu przycisku "**U s t a w**" w oknie dialogowym <u>"Opcje wykresu</u> (porównawczego)". **Patrz te**¿ : opcja <u>Opcje | Wykres ...</u>.

Patrz te¿: Okienka dialogowe Okno dialogowe "**Perspektywa i obrót**" s³u¿y **do ustalania sposobu prezentacji wykresów 3D** (trójwymiarowych) po aktywacji opcji <u>Po³o¿enie ...</u> z menu <u>OPCJE</u> albo z <u>menu podrêcznego</u> wówczas, gdy w aktualnie aktywnym oknie znajduje siê wykres.

Okno dialogowe "**Zachowaj szablon**" s³u¿y **do zapamiêtywania szablonu** (wzorca) znajduj¹cego siê w aktualnie aktywnym oknie wykresu pod podan¹ nazw¹ po aktywacji opcji <u>Zachowaj szablon ..</u> z menu <u>WYKRES</u>.
Okno dialogowe "**Otwórz szablon**" s³u¿y **do odtwarzania** jednego z **zapamiêtanych wczeœniej szablonów wykresu** po aktywacji opcji <u>Otwórz</u> <u>szablon ..</u> z menu <u>WYKRES</u>.

Okno dialogowe "Firma" s³u¿y do do przypisywania arkuszowi nazwy i adresu firmy, której dotycz¹ zawarte w nim dane.

Okno dialogowe Bilans s³u¿y do ustawienia opcji wyœwietlania wykresu bilansu.

Poszczególne pola oznaczaj¹: **Tytu³** - tytu³ wykresu **Kolumna** - dane do wykresu. Je;eli wybierzemy wiêcej ni; jedn¹ kolumnê, to bilans zostanie przedstawiony w uk³adzie czasowym (zmiany proporcji poszczególnych sk³adników bilansu w zale;noœci od kolumny) **Procenty** - wyœwietla skalê procentow¹ **Kwoty** - wyœwietla skalê kwotow¹ **Cieñ** - wyœwietla cieñ **Czêœæ bilansu** - stopieñ agregacji danych (poziom 1, 2, 3) lub wybór strony (aktywa, pasywa).

Okno pojawia siê po wybraniu opcji Wykres | Bilans.

Patrz te¿: Okienka dialogowe Okno dialogowe Rachunek wyników s³u¿y do ustawienia opcji wykresu rachunku wyników.

Poszczególne pola oznaczaj¹: **Tytu³** - tytu³ wykresu **Kolumna** - dane do wykresu **Procenty** - wyœwietla skalê procentow¹ **Kwoty** - wyœwietla skalê kwotow¹ **Cieñ** - wyœwietla cieñ **Przerzucaj s³owa** - umo¿liwia czytelniejsze przedstawienie wykresu **Pionowe opisy** - wyœwietla kwoty pionowo, unikaj¹c nak³adania siê napisów **Powiêkszenie** - powiêksza wybrany procent wykresu na ca³e okno **W/g dzia³ów** - zmienia sposób wyœwietlania wykresu **Porównawczo** - wykres rysowany jest dla kosztów liczonych porównawczo

Okno pojawia siê po wybraniu opcji <u>Wykres | Rachunek wyników</u>.

Okno dialogowe Próg rentownoœci umozliwia ustawienie odpowiednich opcji wyœwietlania wykresu zysku i progu rentownoœci w ujêciu standardowym. Okno to pojawia siê po wybraniu opcji **Wykres | Zysk i próg rentownoœci |** <u>Standardowo</u>.

Poszczególne pola oznaczaj¹:

Tytu³ - tytu³ wykresu

Wyœwietl próg rentownoœci - wyœwietla pionow¹ liniê na wykresie w miejscu, w którym znajduje siê próg rentownoœci

Wyœwietl opisy przy osi - opisy dot. rodzajów kosztów, zysku itd. pojawiaj¹ siê przy osi pionowej

Pola - cieniuje odpowiednie pola: zysku, różnicy pomiêdzy przychodem a kosztami, kosztów zmiennych itd.

Okno dialogowe Przep³yw gotówki umozliwia ustawienie odpowiednich opcji wyœwietlania wykresu przep³ywów gotówkowych. Okno to pojawia siê po wybraniu opcji **Wykres | Przep³yw gotówki**.

Poszczególne pola oznaczaj¹: **Tytu³** - tytu³ wykresu **Kolumny** - ¿ród³o danych do wykresu

Okno dialogowe Struktura produkcji umozliwia ustawienie odpowiednich opcji wyœwietlania wykresu przep³ywów gotówkowych. Okno to pojawia siê po wybraniu opcji **Wykres | Struktura produkcji**.

Poszczególne pola oznaczaj1:

Tytu³ - tytu³ wykresu

Kwoty sprzeda¿y - wyœwietla na wykresie kwoty odpowiadaj¹ce wartoœci sprzeda¿y pojedynczego produktu

Kwoty zysku brutto - wyœwietla na wykresie kwoty odpowiadaj¹ce wartoœci zysku brutto (mar¿y brutto) uzyskanej na pojedynczym produkcie
Stopy zysku brutto - wyœwietla na wykresie wartoœci odpowiadaj¹ce stopom zysku (mar¿y) brutto (mar¿a brutto / sprzeda¿) pojedynczego produktu
Nazwy towarów - wyœwietla na wykresie nazwy produktów
Towary na osi - wyœwietla nazwy towarów i kwoty sprzeda¿y na osi poziomej
Koloruj opisy - wyœwietla opisy w kolorach przypisanych do towarów
Cieniowanie podst. - cieniuje dane nale¿¹ce do podstawowej (pierwotnej)

struktury produkcji

Cieniowanie opt. - cieniuje dane nale¹ce do optymalnej struktury produkcji **ZnajdŸ strukturê** - wyœwietla dodatkowo wykres optymalnej struktury produkcji

Okno dialogowe Opcje wykresu radarowego umozliwia ustawienie odpowiednich opcji wyœwietlania wykresu radarowego Nagashimy. Okno to pojawia siê po wybraniu opcji **Wykres | Wykres radarowy**.

Poszczególne pola oznaczaj¹:

Zestaw - nazwa zestawu wskaŸników, dla którego sporz¹dzony bêdzie wykres radarowy

Kolumna - kolumna z arkusza, wg. której sporz¹dzony bêdzie wykres **Opcje**

Skróty nazw - powoduje wyœwietlenie krótkich opisów na obwodzie radaru **Przycisk Opis** - powoduje wyœwietlenie Przycisku 'Opis' w lewym górnym rogu okna z radarem. Wybranie tego przycisku powoduje przejœcie do okna z wykazem pe³nych nazw wskaŸników.

Okno dialogowe Opcje wykresu trendu umozliwia ustawienie odpowiednich opcji wyœwietlania wykresu trendu. Okno to pojawia siê po wybraniu opcji **<u>Wykres</u>** <u>**Trend**</u>.

Poszczególne pola oznaczaj¹:

WskaŸnik - wskaŸnik lub wskaŸniki pokazane na wykresie Zestaw - nazwa zestawu wskaŸników, dla którego sporz¹dzony bêdzie wykres Kolumny - kolumny z arkusza, wg. których sporz¹dzony bêdzie wykres Wartoœci wskaŸników - wyœwietla skalê z wartoœciami rzeczywistymi wskaŸników

Okno dialogowe Opcje wykresu trendu punktacji umozliwia ustawienie odpowiednich opcji wyœwietlania wykresu trendu punktacji. Okno to pojawia siê po wybraniu opcji **Wykres | Trend punktacji**.

Poszczególne pola oznaczaj¹:

Zestaw - nazwa zestawu wskaÿników, dla którego sporz¹dzony bêdzie wykres **Kolumny** - kolumny z arkusza, wg. których sporz¹dzony bêdzie wykres

Patrz te¿: Okienka dialogowe

Okno dialogowe WskaŸnik:.. pojawia siê po wybraniu opcji **Poka¿ wskaŸniki** i dostarcza kilku informacji na temat wskaŸnika. S¹ to:

- symbol wskaŸnika

- nazwa zestawu wskaŸników poddanych analizie

- przynale, noce wska i nika do okrecelonej grupy wska i ników sklasyfikowanych wg.

treœci ekonomicznej

- nazwa wskaŸnika
- wzór okreœlaj¹cy sposób wyliczenia wartoœci wskaŸnika
- krótki opis sposobu interpretacji wskaŸnika
- graficzna prezentacja oceny wskaŸnika
- graficzna interpretacja trendu dla danego wskaŸnika
- wartoϾ rzeczywista wskaŸnika
- zakres wartoœci dopuszczalnych
- zakres wartoœci standardowych
- ocena dla danego wskaŸnika
- punktacja wg. przyjêtej skali

Aby analizowaæ wybrany zestaw wskaŸników wybierz nazwê zestawu w polu **Zestaw**. Mo¿esz utworzyæ nowy zestaw wskaŸników, wybieraj¹c przycisk **Zestaw**.

Aby przejϾ do analizy wybranej grupy wskaŸników, np. efektywnoœci pracy wybierz grupê wskaŸników w polu **Grupa**.

Aby przejϾ bezpoœrednio do analizy wybranego wskaŸnika wybierz nazwê wskaŸnika w polu **WskaŸnik**.

Aby analizowaæ wskaŸniki dotycz¹ce wybranej kolumny z arkusza wybierz tytu³ kolumny w polu **Kolumna**.

Aby analizowaæ wartoœci kolejnych wskaŸników z wybranego zestawu wybierz odpowiednio przycisk **POPRZEDNI** lub **NASTÊPNY** w celu analizowania poprzedniego lub nastêpnego wskaŸnika z zestawu lub naciœnij klawisze ALT+P lub ALT+N w celu analizowania poprzedniego lub nastêpnego wskaŸnika z zestawu.

Dodatkowe funkcje w oknie WskaŸnik.

Trend - przedstawia w sposób graficzny zmianê wartoœci wskaŸnika w ostatnich kilku okresach (do 8). Je¿eli wartoœæ jest nieobliczalna, to na wykresie punkt jest otoczony prostok¹tem.

Zakres - umo¿liwia ustawienie zakresu dopuszczalnych wartoœci wskaŸnika oraz umo¿liwia ustalenie punktacji dla wartoœci wskaŸnika wykraczaj¹cych ponad lub poni¿ej zakresu dopuszczalnych wartoœci jak równie¿ dla wartoœci wskaŸnika znajduj¹cych siê w obszarze dopuszczalnych wartoœci.

Usuñ - w sytuacji, gdy wartoϾ wskaŸnika nie jest mo¿liwa do wyliczenia, (np. dzielenie przez zero), to pole graficznej prezentacji oceny jest przekreœlone. W takiej sytuacji mo¿na wskaŸnik pomin¹æ w analizie. Wybranie tego przycisku powoduje zmodyfikowanie danego zestawu wskaŸników. Usuniêcie powoduje, ¿e przy ponownym wybraniu danego zestawu wskaŸników, np. do wykresu radarowego nie bêd¹ brane pod uwagê wskaŸniki usuniête. Aby ponownie umieœciæ wskaŸnik w zestawie musisz zmodyfikowaæ ten zestaw.

Obliczenia - zmiana pola zawieraj¹cego wzór definiuj¹cy wskaŸnik umieszczaj¹c w tym miejscu dok³adne rozpisanie tego wzoru, wg.. symboli pól z arkusza. Jest to bardzo wa¿ne, poniewa¿ te same pojêcia mog¹ byæ inaczej definiowane w arkuszu F-01 i inaczej w F-02.

Drukuj - przycisk ten umożliwia wydrukowanie raportu o wskaÿniku. Raport ten zawiera wszystkie informacje, które znajduj¹ siê w oknie dialogowym Wskaÿnik. **Uk³ad strony** - umożliwia ustawienie parametrów strony dla wydruku raportu. **Zestaw** - umożliwia modyfikacjê zestawu wskaÿników.

Dwukrotne klikniêcie myszk¹ na tytule okna spowoduje powiêkszenie okna do rozmiarów ekranu i wyœwietlenie pe³nej nazwy wskaŸnika (o ile nie mieœci siê ona w innych kontrolkach).

Patrz te¿: <u>Okienka dialogowe</u> opcja <u>Poka¿ wskaŸniki</u> Okno dialogowe Punktacja wyœwietla siê po wybraniu opcji **<u>Poka</u>; zestaw** i informuje o ca³kowitej punktacji wybranego zestawu wskaŸników.

Poszczególne pola oznaczaj¹:

Zestaw - zestaw wskaÿników, na podstawie którego obliczana jest punktacja **Wartoœci rzeczywiste** - wyœwietla wartoœci rzeczywiste wskaÿników **W/g punktacji maksymalnej** - wyœwietla punktacjê wskaÿników i stosunek sumarycznej punktacji do punktacji maksymalnej

W/g punktacji standardowej - wyœwietla punktacjê wskaŸników i stosunek sumarycznej punktacji do punktacji standardowej

SzerokoϾ kolumn w zestawieniu wskaŸników (w arkuszu w oknie dialogowym) mo¿na zmieniaæ.

Patrz te¿: Okienka dialogowe Okno Schemat DuPonta przedstawia schemat DuPonta na podstawie aktywnego arkusza F-01 lub F-02.

Pos³uguj¹c siê schematem DuPonta mo¿na dokonaæ zbiorczej analizy wskaŸnikowej. W programie Diagnoza Mened¿erska jest zaimplementowana tablica ze schematem Duponta. Tablica ta wspó³pracuje w dynamiczny sposób z dowolnym arkuszem typu F-01 i F-02, pobieraj¹c z nich takie wielkoœci jak: sprzeda¿, koszt, aktywa ogó³em, kapita³ w³asny. Pozosta³e wartoœci wystêpuj¹ce w schemacie wyliczane s¹ natychmiastowo. Jest równie¿ mo¿liwoœæ wprowadzania w³asnych danych i w ten sposób obliczania na bie¿¹co wartoœci wszystkich wskaŸników wystêpuj¹cych w schemacie Duponta.

Okno Schemat DuPonta wyœwietlane jest po wybraniu opcji Schemat DuPonta.

Patrz te¿: Okienka dialogowe opcja Schemat DuPonta Okno dialogowe WskaŸnik wyœwietlane jest po wybraniu opcji **<u>Definicje</u> <u>wskaŸników</u> i umo¿liwia definiowanie wskaŸnika u¿ytkownika.**

Poszczególne pola oznaczaj¹:

Nazwa - nazwa wskaŸnika

Skrót - skrót nazwy pojawiaj¹cy siê na wykresach

Grupa - grupa do której przynależy wskaŸnik. W programie zdefiniowanych jest 15 grup. Dla zaawansowanych: now¹ grupê można dopisaæ jedynie w pliku diagnoza.ini w sekcji GRUPY

Licznik - okreœla licznik wzoru definiuj¹cego wskaŸnik

Mianownik - okreœla mianownik wzoru definiuj¹cego wskaŸnik

Licznik (obliczenia) - okreœla licznik w postaci symboli pól aktywnego w czasie definicji arkusza

Mianownik (obliczenia) - okreœla mianownik w postaci symboli pól aktywnego w czasie definicji arkusza

Opis - opis wskaŸnika.

Odwrócone zakresy - je¿eli wskaŸnik ma tak¹ cechê, ¿e im jego wartoœæ jest wiêksza tym bardziej jest on niekorzystny to musisz zaznaczyæ to pole.

Nazwa pola - tu umieszczasz symbol wskaÿnika od w_u.1 do w_u.20. Wpisz symbol zgodny z wierszem w arkuszu w którym umieœci³eœ formu³ê wskaÿnika.

Dodaj - je¿eli zdefiniowa³eœ wszystkie pola w oknie dialogowym WskaŸnik naciœnij przycisk Dodaj w celu dodania wskaŸnika do listy wskaŸników.

Usuñ - usuwa wskaŸnik z listy wskaŸników. Uwaga: usuniêcie definicji wskaŸnika jest bezpowrotne.

Patrz te¿: <u>Okienka dialogowe</u> Definicje wskaŸników Okno Ustalenie zakresu wyœwietlane jest po wybraniu opcji **<u>Definicje zakresów</u>** i s³u¿y do ustalania po¿¹danych zakresów wskaŸników.

Ustalanie zakresu

W polu **Zestaw** wybierz zestaw wskaŸników, dla których chcesz definiowaæ zakresy.

W polu **WskaŸniki** wybierz wskaŸnik, dla którego chcesz definiowaæ zakres. W polu **Metoda definicji** wybierz metodê.

W zale¿noœci od wybranej metody wype³nij kolejne pola.

(dla metody standardowej:)

W polach **zakres dopuszczalny** wpisz zakres odpowiadaj¹cy minimalnej i maksymalnej wartoœci wskaŸnika.

W polach **zakres standardowy** wpisz wartoœci odpowiadaj¹ce przyjêtemu zakresowi wartoœci po¿¹danych. W szczególnym przypadku mo¿esz wpisaæ tê sam¹ wartoϾ w obu polach co spowoduje, ¿e zakres standardowy zostanie sprowadzony do punktu. Okreœl punktacjê. Wybierz przycisk DODAJ.

(dla metody bankowej:)

W polach **zakres dopuszczalny** wpisz zakres odpowiadaj¹cy minimalnej i maksymalnej wartoœci wskaŸnika. Zakres ten mo¿esz równie¿ zdefiniowaæ jako wartoϾ œredni¹ oraz odpowiednie odchylenie od tej wartoœci. Okreœl punktacjê. Wybierz przycisk DODAJ.

Ustalanie punktacji

W zale¿noœci od wybranej metody definicji zakresów masz równie¿ dwie metody okreœlenia punktacji.

(dla metody standardowej:)

W polu **Punktów za standard** wpisz liczbê, która odpowiada liczbie punktów w sytuacji, gdy wskaÿnik osi¹gnie wartoœæ nale¿¹c¹ do zakresu standardowego. W polu **+1 za ka¿de .... powy¿ej standardu** wpisz wartoϾ odpowiadaj¹c¹ jednemu punktowi. Punkt przydzielany jest za ka¿d¹ wielokrotnoœæ tej wartoœci powy¿ej wartoœci standardowej.

W polu **-1 za ka¿de .... poni¿ej standardu** wpisz wartoϾ odpowiadaj¹c¹ jednemu punktowi. Punkt odejmowany jest za ka¿d¹ wielokrotnoœæ tej wartoœci poni¿ej wartoœci standardowej. Wybierz przycisk DODAJ.

(dla metody bankowej:)

W polu **Punktów gdy wartoœæ mniejsza ni¿ minimalna**, wpisz liczbê punktów dla dolnej wartoœci zakresu.

W polu **Punktów gdy wartoœæ wiêksza ni¿ maksymalna**, wpisz liczbê punktów dla górnej wartoœci zakresu dopuszczalnego. WskaŸnik bêdzie otrzymywa³ punkty proporcjonalnie do wartoœci jak¹ osi¹gnie w obszarze zakresu dopuszczalnego.

Wybierz przycisk DODAJ.

Je¿eli zaznaczysz pole **obetnij wartoœci skrajne**, to w przypadku, gdy wartoϾ wskaŸnika bêdzie wykraczaæ poza zakres dopuszczalny, to wskaŸnik otrzyma sta³¹ liczbê punktów minimaln¹, b¹dŸ maksymaln¹.

Patrz te¿: <u>Okienka dialogowe</u> opcja <u>Definicje zakresów</u> Okno dialogowe Zestawy wskaŸników wyœwietlane jest po wybraniu opcji **Definicje zestawów** i s³u¿y do zdefiniowania zawartoœci zestawów wskaŸników.

Poszczególne pola oznaczaj¹:

Zestawy wskaŸników - definiowany, dodawany lub przegl¹dany zestaw **Dostêpne** - lista wskaŸników nie wchodz¹cych w sk³ad zestawu **Wybrane** - lista wskaŸników wchodz¹cych w sk³ad zestawu

Patrz te¿: <u>Okienka dialogowe</u> <u>Definicje zestawów</u> Opcje menu s¹ to polecenia, które możemy wybraæ z paska menu (patrz też: <u>wybieranie poleceñ</u>), znajduj¹cego siê w górnej czêœci okna "Diagnozy menedżerskiej" lub z <u>menu podrêcznego</u> (Alt+F10). Niektóre z tych opcji posiadaj¹ odpowiedniki w postaci przycisków na <u>pasku narzêdzi</u> i/lub <u>skróty</u> <u>klawiszowe</u>.

Z poziomu menu dostêpne s¹ nastêpuj¹ce grupy poleceñ:

Plikoperacje na plikach, drukowanieEdycjaoperacje edycyjneFormatformatowanie arkuszyWykrestworzenie wykresówWskaŸnikianaliza wskaŸnikowaOpcjeopcje programu, arkuszy, wykresówOknaoperacje na oknachPomocsystem pomocy, kalkulator

Patrz te¿: <u>Spis treœci</u> <u>Paski narzêdzi</u> <u>Skróty klawiszowe</u> <u>Wybieranie poleceñ</u> Menu **PLIK**, w zależnoœci od aktualnego kontekstu (stanu programu) zawiera różne zestawy opcji dotycz¹cych tworzenia, otwierania, odczytu i zapisu **arkuszy** i **skoroszytów**, drukowania i zakoñczenia wspó³pracy z programem. Poniżej podano pe³n¹ listê operacji, które mog¹ siê w nim znaleŸæ:

<u>Nowy arkusz ..</u> <u>Otwórz arkusz / skoroszyt</u> F3 <u>Zachowaj arkusz</u> Ctrl+F2 <u>Zachowaj arkusz jako ..</u> <u>Zachowaj skoroszyt</u> Ctrl+F2 <u>Zachowaj skoroszyt jako ..</u>

<u>Otwórz zaznaczony arkusz</u> <u>Otwórz wszystkie</u>

<u>Wybór drukarki</u> Ctrl+F5 <u>Parametry drukarki</u> Ctrl+F7 <u>Uk³ad strony ..</u> <u>Drukuj ..</u>

<u>Koniec</u> Alt+F4 <u>Wyjœcie z Windows</u>

Opcje programu

W wersji sieciowej lub on-site (sieæ) wystêpuje równie¿ podmenu Poczta s³u¿¹ce do obs³ugi funkcji sieciowych programu (zmiany wersji sieciowej opisano w rozdziale **Zmiany w wersji sieciowej i on-site**).

Patrz te¿: <u>Opcje menu</u> Opcja s³u¿y **do tworzenia nowego arkusza o ¿¹danym formacie**. Dostêpne s¹ arkusze wyspecjalizowane, przystosowane do wykonywania œciœle okreœlonych operacji i arkusze robocze w formie czystego, uniwersalnego arkusza kalkulacyjnego. Wyboru rodzaju arkusza dokonujemy **przy u¿yciu okna dialogowego** <u>"Nowy arkusz"</u>.

Patrz te¿: <u>Opcje menu PLIK</u> <u>okno dialogowe "Nowy arkusz"</u> **Otwieranie** (wczytywanie z dysku) zbiorów **reprezentuj¹cych arkusze i skoroszyty przy u¿yciu okna dialogowego** <u>"Otwórz arkusz"</u>. Bardziej szczegó³owe informacje na temat czynnoœci wykonywanych w celu otwarcia zbioru mo¿na uzyskaæ studiuj¹c opis wspomnianego okna dialogowego.

Patrz te¿: <u>Opcje menu PLIK</u> <u>okno dialogowe "Otwórz arkusz"</u> Zachowanie (zapis z dysku) zbiorów reprezentuj¹cych arkusze i skoroszyty. Je¿eli operacja wykonywana jest po raz pierwszy na zbiorze, któremu nie nadano dot¹d ¿adnej nazwy, automatycznie wywo³ywana jest opcja <u>Zachowaj arkusz</u> <u>(skoroszyt) jako ..</u> s³u¿¹ca do zapamiêtywania zbioru pod jawnie podan¹ nazw¹. Bardziej szczegó³owe informacje na temat czynnoœci wykonywanych w celu zapamiêtania zbioru pod podan¹ nazw¹ mo¿na uzyskaæ studiuj¹c opis okna dialogowego <u>"Zachowaj arkusz (skoroszyt)"</u>.

Patrz te¿: <u>Opcje menu PLIK</u> opcja <u>Zachowaj arkusz / skoroszyt jako ..</u> <u>okno dialogowe "Zachowaj arkusz (skoroszyt)"</u> Zachowanie (zapis z dysku) zbiorów reprezentuj¹cych arkusze i skoroszyty przy użyciu okna dialogowego <u>"Zachowaj arkusz (skoroszyt)"</u> pod podan¹ nazw¹. Operacja ta jest wykonywana na ż¹danie, wówczas, gdy chcemy zapamiêtaæ kopiê zbioru pod inn¹ nazw¹ oraz automatycznie, kiedy opcja <u>Zachowaj arkusz (skoroszyt)</u> wykonywana jest po raz pierwszy na zbiorze, któremu nie nadano dot¹d żadnej nazwy. Bardziej szczegó³owe informacje na temat czynnoœci wykonywanych w celu zapamiêtania zbioru pod podan¹ nazw¹ można uzyskaæ studiuj¹c opis wspomnianego okna dialogowego.

Patrz te¿: <u>Opcje menu PLIK</u> opcja <u>Zachowaj arkusz / skoroszyt</u> <u>okno dialogowe "Zachowaj arkusz (skoroszyt)"</u> Opcja dostêpna tylko wówczas, gdy aktywne okno zawiera skoroszyt. S³u¿y do otwierania i uaktywnienia jednego z wchodz¹cych w sk³ad skorowidza okien (arkusza, wykresu itp.), którego ikona jest aktualnie wyró¿niona (w oknie skorowidzu).

Patrz te¿: <u>Opcje menu PLIK</u> opcja <u>Plik | Otwórz wszystkie</u> opcja <u>Okno | Utwórz skoroszyt</u> Opcja dostêpna tylko wówczas, gdy aktywne okno zawiera skoroszyt. S³u¿y **do** otwierania i wszystkich wchodz¹cych w sk³ad skorowidza okien (arkuszy, wykresów itp.).

Patrz te¿: <u>Opcje menu PLIK</u> opcja <u>Plik | Otwórz zaznaczony arkusz</u> opcja <u>Okno | Utwórz skoroszyt</u> **Opcja umo¿liwiaj¹ca wybór drukarki** z listy drukarek, których sterowniki zosta³y zainstalowane w œrodowisku WINDOWS. Drukarki instaluje siê (i okreœla ich porty) poprzez **Panel Sterowania (Control Panel) w Grupie G³ównej (Main)**. Informacje o instalowaniu drukarek mo¿na znaleŸæ w dokumentacji WINDOWS.

Wyboru drukarki i zmiany parametrów wydruku (**Orientacja, Papier, Opcje..**) dokonuje siê w oknie dialogowym <u>"Ustawienie drukarki"</u>. Zakres i znaczenie opcji mog¹ byæ bardzo różne dla poszczególnych drukarek. **Sterownik drukarki** (program zapewniaj¹cy prawid³ow¹ wspó³pracê z drukark¹) **dostarcza** w tym miejscu w³asnego systemu Pomocy. Parametry drukarki można także ustawiaæ przy użyciu opcji <u>Plik | Parametry drukarki</u>.

Patrz te¿: <u>Opcje menu PLIK</u> opcja <u>Plik | Parametry drukarki</u> okno dialogowe "Ustawienie drukarki" Opcja **pozwala na ustawienie różnego rodzaju parametrów druku** w zależnoœci od typu aktualnie używanej drukarki. **Sterownik drukarki** (program zapewniaj¹cy prawid³ow¹ wspó³pracê z drukark¹) **dostarcza** w tym miejscu w³asnego systemu Pomocy. Jeżeli w œrodowisku WINDOWS jest zainstalowanych kilka (sterowników) drukarek, wyboru dokonujemy przy użyciu opcji <u>Plik | Wybór</u> <u>drukarki</u>.

Patrz te¿: <u>Opcje menu PLIK</u> opcja <u>Plik | Wybór drukarki</u> Opcja s³u¿y **do projektowania uk³adu strony przed drukowaniem arkusza kalkulacyjnego.** Je¿eli opcja nie bêdzie u¿yta przed rozpoczêciem drukowania (opcja <u>Plik | Drukuj ...</u>), zostan¹ przyjête domyœlne ustawienia i wartoœci parametrów. Do ustalania poszczególnych elementów strony s³u¿y okno dialogowe <u>"Ustawienie strony"</u>.

Nag³ówek - ustalanie postaci nag³ówka drukowanego u góry ka¿dej strony. Oprócz dowolnego tekstu, nag³ówek mo¿e zawieraæ pewne zestawy znaków (kody) maj¹ce specjalne znaczenie. Oto ich pe³ny wykaz:

- &L wyrównuje do lewej poprzedzaj¹ce znaki,
- &C wyrównuje centralnie nastêpne znaki (domyœlny),
- &R wyrównuje nastêpne znaki do prawej,
- **&D** drukuje aktualn¹ datê,
- &T drukuje aktualny czas,
- &F drukuje nazwê (tytu³) arkusza,
- **&P** drukuje numer strony,

&P+numer - drukuje numer strony zwiêkszony o numer,

&P-numer - drukuje numer strony zmniejszony o numer,

&& - pozwala wydrukowaæ pojedyñczy znak '&' (ampersand),

&N - drukuje liczbê wszystkich stron w dokumencie.

Ponadto możliwe jest użycie **kodów pozwalaj¹cych na zmianê czcionki i jej rozmiaru.** Kody te musz¹ byæ umieszczone przed tekstem (w tym kodami jak **&D**), którego dotycz¹, w przeciwnym razie s¹ ignorowane. Wyj¹tek stanowi¹ kody wyrównania (**&L**, **&R** i **&C**), których każde wyst¹pienie oznacza pocz¹tek nowej sekcji nag³ówka - kody zmiany czcionki mog¹ byæ umieszczane po kodach wyrównania:

&B - u¿yj czcionki pogrubionej,

&I - u¿yj czcionki pochy³ej (kursywy),

&U - podkreœl znaki,

&S - przekreœl znaki,

&"nazwa" - u¿yj czcionki o podanej nazwie,

&nn - u¿yj podanego rozmiaru czcionki (musz¹ byæ dwie cyfry).

Stopka - ustalanie postaci stopki drukowanej u do³u ka¿dej strony, wszystkie uwagi dotycz¹ce projektowania **nag³ówka** odnosz¹ siê równie¿ do stopki.

Marginesy (góra, dó³, lewo, prawo) - ustawianie szerokoœci poszczególnych marginesów na wydruku, zakres dopuszczalnych wartoœci wynosi od **0** do **48**.

KolejnoϾ stron:

od góry do do³u - ustala kolejnoœæ wydruku stron arkusza od góry do do³u (pionowo do koñca), po czym przejœcie o jedn¹ stronê w prawo i powtarzanie operacji podzia³u na strony do osi¹gniêcia prawego krañca arkusza.
od lewej do prawej - ustala kolejnoϾ wydruku stron arkusza od lewej do prawej (poziomo do koñca), po czym zejœcie ni¿ej i powtarzanie operacji podzia³u na strony do osi¹gniêcia arkusza.

Centrowanie (poziome, pionowe) - pozwala na centralne rozmieszczenie wydruku arkusza pomiêdzy marginesami, zarówno w pionie jak w poziomie.

Opcje druku:

siatka - ustala czy ma byæ drukowana siatka komórek arkusza, komórki czarno-bia³e - ustala, ¿e arkusz bêdzie drukowany w trybie czarnobia³ym: podczas wydruku w trybie kolorowym na drukarce czarno-bia³ej, niektóre zestawienia kolorów i wzorów mog¹ powodowaæ, ¿e tekst w komórkach staje siê nieczytelny, natomiast tryb czarno-bia³y usuwa wszystkie wzory i dokonuje konwersji kolorów zapewniaj¹cej czytelnoœæ wszystkich elementów arkusza, tytu³y wierszy - decyduje o drukowaniu tytu³ów wierszy, nag³ówki kolumn - decyduje o drukowaniu nag³ówków kolumn.

Patrz te¿: <u>Opcje menu PLIK</u> opcja <u>Plik | Drukuj ..</u> okno dialogowe "Ustawienie strony" **Drukowanie zawartoœci aktywnego okna** w sposób specyficzny dla zawartego w nim obiektu:

W przypadku arkusza kalkulacyjnego oprócz koñcowych ustaleň w oknie dialogowym <u>"Drukuj"</u>, na postaæ wydruku mog¹ mieæ równie¿ wp³yw nastêpuj¹ce opcje :

PlikUk³ad stronyOpcjeUstaw obszar drukuOpcjeUstaw tytu³y druku.

zaœ opcja **Plik** | **Drukuj** s³u¿y wówczas do ustawiania pozosta³ych parametrów:

Drukuj - wybranie "**Wszystko**" ustala wydruk arkusza w ca³oœci, natomiast wybranie "**Strony**" i okreœlenie zakresu stron "**Od**", "**Do**" ustala wydruk tylko tak okreœlonego fragmentu arkusza.

JakoϾ wydruku - lista umo¿liwiaj¹ca wybór spoœród poziomów rozdzielczoœci oferowanych przez aktualnie pod³¹czon¹ drukarkê.

Liczba - ustala iloϾ kopii (ka¿dej drukowanej strony).

Sortuj kopie - opcja dostêpna w przypadku drukarek laserowych, ustala wydruk wszystkich kopii ka¿dej strony jedna po drugiej, co zwykle pozwala na skrócenie drukowania.

Drukowanie wykresu wymaga podania odpowiednich parametrów w oknie dialogowym <u>"Drukuj wykres"</u> (nie ma potrzeby użycia opcji <u>Plik | Uk³ad</u> <u>strony</u>):

Nag³ówek - ustalenie postaci tekstu nag³ówka pojawiaj¹cego siê u góry strony, na której drukowany jest wykres, tekst ten mo¿e zawieraæ kody **nazwy** wykresu (**\$n**) i **numeru strony** (**\$s**).

Stopka - podobnie jak nag³ówek, ale u do³u strony.

Rozmieszczenie - ustala sposób wype³nienia strony zawieraj¹cej wydruk wykresu proporcjonalnie do jego faktycznej wielkoœci albo rozci¹gniêty tak, by wype³ni³ ca³¹ stronê.

Centrowanie - ustala sposób umieszczenia wydruku pomiêdzy marginesami górnym i dolnym oraz lewym i prawym.

Drukarka - wciœniêcie tego przycisku powoduje aktywowanie opcji <u>Plik</u> <u>Wybór drukarki</u>.

Ustaw - wciœniêcie tego przycisku powoduje aktywowanie opcji <u>Plik</u> <u>Parametry drukarki</u>.

Patrz te¿: <u>Opcje menu PLIK</u> <u>Plik | Uk³ad strony</u> <u>Plik | Wybór drukarki</u> <u>Plik | Parametry drukarki</u> <u>Opcje menu OPCJE</u> <u>Opcje | Ustaw obszar druku</u> <u>Opcje | Ustaw tytu³y druku</u> <u>okno dialogowe "Drukuj"</u> Opcja s³u¿y **do zakoñczenia pracy z programem i powrotu do œrodowiska WINDOWS**, a jej wybór jest identyczny w skutkach z zamkniêciem g³ównego okna aplikacji. Je¿eli u¿ytkownik dokona³ podczas pracy modyfikacji pewnych obiektów (np. arkuszy kalkulacyjnych, skoroszytów) i nie zapamiêta³ zmian na dysku, przed opuszczeniem programu zostanie zapytany o to, czy chce to uczyniæ (osobno dla ka¿dego zmodyfikowanego obiektu). **UWAGA:** odpowiedŸ negatywna dla danego obiektu (np. arkusza) oznacza rezygnacjê z zachowania zmian, a wiêc uniewa¿nienie efektów pracy wykonanej od ostatniego zapisu zbioru na dysku.

Je¿eli w oknie dialogowym <u>"Opcje programu"</u> (opcja <u>Plik | Opcje programu</u> albo <u>Opcje | Program ..</u>) zaznaczono "**Potwierdzenie - Koniec programu**", u¿ytkownik bêdzie dodatkowo pytany o potwierdzenie chêci zakoñczenia pracy z programem.

Patrz te¿: <u>Opcje menu PLIK</u> opcja <u>Plik | Wyjœcie z Windows</u> Opcja s³u¿y **do zakoñczenia pracy z programem** (patrz: opcja <u>Plik | Koniec</u>) **i natychmiastowego opuszczenia œrodowiska WINDOWS.** Pozwala ona na szybsze zakoñczenie pracy wówczas, gdy nie chcemy tak¿e d³u¿ej korzystaæ z innych aplikacji uruchomionych w œrodowisku WINDOWS. Je¿eli pracuj¹c z innymi aplikacjami zmodyfikowaliœmy pewne obiekty, których zmiany powinny byæ zapamiêtane, przed opuszczeniem WINDOWS ka¿da z aplikacji zapyta o decyzjê w tej sprawie. **UWAGA:** odpowiedŸ negatywna dla danego obiektu oznacza rezygnacjê z zachowania zmian, a wiêc uniewa¿nienie efektów pracy wykonanej od ostatniego zapisu zbioru na dysku.

Je¿eli w oknie dialogowym <u>"Opcje programu"</u> (opcja <u>Plik | Opcje programu</u> albo <u>Opcje | Program ..</u>) zaznaczono "**Potwierdzenie - Koniec programu**", u¿ytkownik bêdzie dodatkowo pytany o potwierdzenie chêci zakoñczenia pracy z programem.

Patrz te¿: <u>Opcje menu PLIK</u> opcja <u>Plik | Koniec</u> okno dialogowe "Opcje programu" Opcja s³u²ca do dowolnego ustalania przez u²ytkownika niektórych parametrów ustalaj¹cych preferowany przez niego sposób dzia³ania programu. Natychmiast po uruchomieniu programu, zanim zostanie otwarty jakikolwiek arkusz lub skoroszyt, jest dostêpna w menu PLIK pod nazw¹ Opcje programu, póÿniej znajduje siê w menu OPCJE, gdzie inosi nazwê Program.

Potwierdzenie:

uk³ad okien - je¿eli u¿ytkownik zaznaczy tê opcjê, wówczas po wybraniu opcji porz¹dkuj¹cej uk³ad okien roboczych w g³ównym oknie aplikacji <u>Okna |</u> <u>Wszystkie ..</u> bêdzie za ka¿dym razem pytany o preferowany sposób porz¹dkowania (**poziomo** czy **pionowo**), w przeciwnym razie sposób porz¹dkowania bêdzie wybierany automatycznie,

koniec programu - opcja decyduj¹ca o tym, czy po zg³oszeniu chêci zakoñczenia pracy z programem (przez zamkniêcie g³ównego okna aplikacji albo wybór jednej z opcji <u>Plik | Koniec</u>, <u>Plik | Wyjœcie z Windows</u>) u¿ytkownik jest proszony o potwierdzenie swojej decyzji.

Opcje:

monitor kolorowy - zmieniaj¹c ustawienie tej kontrolki u¿ytkownik maj¹cy do dyspozycji monitor monochromatyczny mo¿e poprawiæ czytelnoœæ tworzonych przez program wykresów (zamiast kolorów mo¿e byæ wype³nianie obszarów na wykresach ró¿nymi wzorami); nowe ustawienie dotyczy tylko nowopowstaj¹cych wykresów i nie ma wp³ywu na wygl¹d wykresów utworzonych przed jego zmian¹,

rób zak³adki - u¿ytkownik mo¿e zadecydowaæ o wykorzystywaniu, b¹dŸ nie zak³adek wbudowanych w niektóre arkusze standardowe; nowe ustawienie dotyczy tylko nowootwieranych arkuszy i nie ma wp³ywu na wykorzystanie zak³adek na arkuszach, które zosta³y otwarte przed jego zmian¹ (w przeciwieñstwie do ustawienia opcji <u>Opcje | Zak³adki</u>, decyduj¹cego o u¿yciu zak³adek indywidualnie dla ka¿dego arkusza).

Litery - przycisk, który otwiera okno dialogowe "<u>Czcionka"</u> pozwalaj¹ce na zmianê domyœlnej czcionki u¿ywanej przy tworzeniu wykresów; nowe ustawienie dotyczy tylko nowopowstaj¹cych wykresów i nie ma wp³ywu na wygl¹d wykresów utworzonych przed zmian¹ czcionki.

Patrz te¿:

<u>Opcje menu PLIK</u> <u>Opcje menu OPCJE</u> okno dialogowe "Opcje programu"
Opcje menu **EDYCJA** pozwalaj¹ na wykonanie różnego rodzaju operacji edytorskich na aktualnie aktywnym **arkuszu** kalkulacyjnym. Operacje te dotycz¹ m.in. wspó³pracy ze **schowkiem** (Clipboard) systemu Windows. Wybierz jeden z poniższych tematów:

Kopiuj Ctrl+Ins Wklej Shift+Ins

<u>Wstaw ></u> kolumnê / wiersz <u>Dodaj ></u> kolumnê / wiersz <u>Usuñ ></u> kolumnê / wiersz WyczyϾ .. <u>Del</u>

<u>ldŸ do ..</u> <u>Nazwa kolumny / wiersza ..</u> <u>Wype³nij komórki ..</u>

Patrz te¿: <u>Opcje menu</u> Opcja pozwalaj¹ca na przenoszenie danych w obrêbie programu, a także z i do innych aplikacji za poœrednictwem tzw. schowka bêd¹cego elementem œrodowiska WINDOWS.

Je¿eli w aktywnym oknie znajduje siê **arkusz kalkulacyjny**, dzia³anie opcji **Edycja Kopiuj** polega na skopiowaniu do schowka pojedyñczej aktywnej komórki albo aktualnie zaznaczonego (przez **wciœniêcie lewego klawisza myszy i przeci¹gniêcie**, albo przy u¿yciu **klawiszy strza³ek przy wciœniêtym klawiszu Shift**) obszaru arkusza. Tak skopiowany fragment mo¿na nastêpnie umieœciæ na tym samym, b¹dŸ innym arkuszu aktywuj¹c opcjê <u>Wklej</u> z menu <u>EDYCJA</u>.

W przypadku, gdy aktualnie aktywne okno zawiera **wykres**, wybieraj¹c opcjê **Kopiuj** z menu <u>Wykres</u> umieszczamy w **schowku** kopiê wykresu (w ca³oœci).

Patrz te¿: <u>Opcje menu EDYCJA</u> opcja <u>Edycja | Wklej</u> <u>Opcje menu WYKRES</u> U¿ycie opcji **Wklej** powoduje wklejenie zawartoœci i formatów komórek skopiowanych wczeœniej do **schowka** przy u¿yciu opcji <u>Kopiuj</u> z menu <u>EDYCJA</u>.

Obszarem wklejania może byæ pojedyńcza, aktualnie aktywna komórka albo zaznaczony (przez wciœniêcie lewego klawisza myszy i przeci¹gniêcie, albo przy użyciu klawiszy strza³ek przy wciœniêtym klawiszu Shift) obszar arkusza. Jeżeli obszarem wklejania jest pojedyńcza komórka, bêdzie ona górnym lewym obszaru, w którym zostanie umieszczona zawartoœæ schowka (pozosta³e kopiowane komórki zostan¹ wklejone w dó³ i w prawo).

Patrz te¿: Opcje menu EDYCJA opcja Edycja | Kopiuj Opcja umo¿liwia **wstawienie we wskazanym miejscu nowej kolumny albo wiersza.** Kolumny wstawiane s¹ po lewej stronie aktualnie aktywnej komórki, a wiersze powy¿ej. Wstawienie **powoduje zmianê nag³ówków kolumn i wierszy** poczynaj¹c od aktywnej komórki w prawo i poni¿ej, do koñca arkusza (np. z C na D, z AA na AB, z 4 na 5 itd.). Chc¹c dodaæ wiersz lub kolumnê na koñcu arkusza, bez zmiany pozosta³ych nag³ówków, **nale¿y u¿yæ opcji** <u>Dodaj</u> (kolumnê / wiersz) z menu <u>EDYCJA</u>.

Patrz te¿:

<u>Opcje menu EDYCJA</u> opcja <u>Edycja | Dodaj</u> (kolumnê / wiersz)

Opcja umo¿liwia dodanie do arkusza nowej, ostatniej kolumny lub wiersza.

Nowe kolumny i wiersze dodane przez tê opcjê pojawiaj¹ siê **wy³¹cznie na krañcach arkusza**, niezale¿nie od po³o¿enia aktualnie aktywnej komórki, dlatego aby dodaæ (wstawiæ) kolumnê lub wiersz w innym miejscu nale¿y u¿yæ opcji <u>Wstaw</u> (kolumnê / wiersz) z menu <u>EDYCJA</u>.

Patrz te¿:

<u>Opcje menu EDYCJA</u> opcja <u>Edycja | Wstaw</u> (kolumnê / wiersz) Opcja pozwalaj¹ca **usuwaæ zespo³y kolumn i wierszy.** Je¿eli zaznaczymy obszar na arkuszu, to usuniête zostan¹ wszystkie kolumny (albo wiersze), w sk³ad których wchodz¹ zaznaczone komórki, w przeciwnym wypadku zostanie usuniêta tylko kolumna (wiersz), w której le¿y aktualnie aktywna komórka arkusza. Usuniêcie kolumn / wierszy **powoduje** odpowiedni¹ **zmianê nag³ówków kolumn i wierszy** po³o¿onych na prawo i poni¿ej miejsca usuniêcia, **a¿ do koñca arkusza.**

Patrz te¿:

Opcje menu EDYCJA

Opcja **powoduje usuniêcie zawartoœci** (bez zmiany formatu) zaznaczonych **komórek.** U¿ytkownik jest ka¿dorazowo proszony o potwierdzenie zamiaru wykonania operacji czyszczenia komórek.

Patrz te¿: <u>Opcje menu EDYCJA</u> opcja <u>Edycja | Wype³nij komórki ..</u> Opcja umo¿liwiaj¹ca szybkie przejœcie do komórki o adresie podanym w okienku dialogowym <u>"IdŸ do"</u>. Opcja jest bardzo u¿yteczna wówczas, gdy ¿¹dana komórka nie jest aktualnie widoczna na ekranie, albo jej wymiary nie pozwalaj¹ na wybranie przy u¿yciu myszy.

Patrz te¿: <u>Opcje menu EDYCJA</u> <u>okienko dialogowe "IdŸ do"</u> Nadanie albo zmiana tytu³u kolumny lub wiersza. Tytu³y kolumn s¹ umieszczane w jednym, indywidualnie dobranym dla danego arkusza wierszu (zwykle w pierwszym wierszu tj. wierszu o nag³ówku **1**), a tytu³y wierszy odpowiednio w wybranej kolumnie (zwykle jest to pierwsza kolumna tj. kolumna o nag³ówku **A**). Tutu³y te s¹ wykorzystywane podczas tworzenia wykresów do identyfikacji poszczególnych zestawów danych (np. okresów, z których dane pochodz¹) oraz wielkoœci, których zmiennoœæ ilustruj¹ wykresy. Odpowiednie kolumny i wiersze arkuszy, dla których przewidziano standardowe sposoby tworzenia wykresów maj¹ nadane domyœlne tytu³y.

Zmiana tytu³ów odbywa siê za poœrednictwem okna dialogowego <u>"Tytu³ kolumny / wiersza"</u>. Mo¿liwe jest jednoczesne nadanie tytu³u kolumnie i wierszowi, na których przeciêciu znajduje siê aktualnie aktywna komórka arkusza.

Patrz te¿: <u>Opcje menu EDYCJA</u> <u>okno dialogowe "Tytu³ kolumny / wiersza"</u> Opcja s³u¿y **do szybkiego wype³niania ci¹gów kolejnych komórek w wierszu**, przydatnego podczas pracy z niektórymi arkuszami standardowymi. Wype³niania dokonujemy za poœrednictwem okna dialogowego <u>"Wype³nij pola"</u>.

Wype³nij pola:

od komórki - lista <u>tytu³ów kolumn</u> s³u¿¹ca do wyboru pierwszej wype³nianej komórki (w wierszu, w którym znajduje siê aktualnie aktywna komórka arkusza), **do komórki** - taka sama lista, ale slu¿¹ca do wyboru ostatniej wype³nianej komórki; je¿eli z obu list wybrano ten sam tytu³, albo komórka "**do**" nie znajduje siê na arkuszu z prawej strony komórki "**od**" to zakres wype³niania jest uwa¿any za niew³aœciwy i operacja nie jest wykonywana.

WartoϾ - dwa pola, w które można wpisaæ wartoœci liczbowe interpretowane w zależnoœci od wyboru prze³¹cznika "**zmienna / sta³a**". Jeżeli wybrano wype³nianie wartoœci¹ **zmienn¹**, pierwsza liczba oznacza wartoϾ nadawan¹ pierwszej ("**od**"), a druga ostatniej ("**do**") komórce wype³nianego ci¹gu pól. Komórkom poœrednim zostan¹ przypisane obliczone na podstawie dwóch skrajnych wartoœci liczby tworz¹ce razem z nimi ci¹g arytmetyczny. Jeżeli natomiast wybrano wype³nianie **sta³¹**, to wówczas wszystkim komórkom w ci¹gu zostanie nadana ta sama wartoœæ, podana w pierwszym polu (jeœli wprowadzono też drug¹, w polu po dwukropku, zostanie zignorowana).

Patrz te¿:

<u>Opcje menu EDYCJA</u> opcja <u>Edycja | Tytu³ kolumny / wiersza ..</u> opcja <u>Edycja | WyczyϾ ..</u> okno dialogowe "Wype³nij pola" Opcje menu **FORMAT** s³u¿¹ do wykonywania operacji charakterystycznych dla **arkusza** kalkulacyjnego. Wybierz jeden z tematów:

<u>Wyrównanie ..</u> <u>Obramowanie ..</u> <u>Czcionka ..</u> <u>Liczba ..</u> <u>Wzorki ..</u>

<u>SzerokoϾ kolumny ..</u> <u>WysokoϾ wiersza ..</u>

Patrz te¿: <u>Opcje menu</u> **Wyrównanie zawartoœci aktualnie aktywnej komórki arkusza.** Polecenie to ma wp³yw na wygl¹d komórek, a nie na ich faktyczn¹ zawartoœæ. Ustawienia poszczególnych parametrów dokonujemy **przy u¿yciu okna dialogowego** <u>"Wyrównanie"</u>.

Poziomo:

ogólnie - wyrównanie tekstu do lewej, cyfr do prawej, a wartoœci logicznych i wartoœci b³êdów centralnie. Jest to wyrównanie domyœlne, do lewej - wyrównanie zawartoœci komórki do lewej krawêdzi, centrowanie - ustawienie centralne zawartoœci komórki w poziomie, do prawej - wyrównanie zawartoœci komórki do lewej krawêdzi, wype³nienie - powtarzanie zawartoœci komórki a¿ do jej ca³kowitego wype³nienia; u¿ycie tego formatu w stosunku do pustych komórek nie ma ¿adnego skutku, justyfikacja - wyrównanie tekstu w komórce zarówno z prawej jak i z lewej strony, centrowanie poprzez komórki - ustawienie centralne w poziomie wzglêdem ca³ego zespo³u zaznaczonych komórek.

Pionowo:

do góry - wyrównanie zawartoœci komórki do górnej krawêdzi, **centrowanie** - ustawienie centralne zawartoœci komórki w pionie, **do do³u** - wyrównanie zawartoœci komórki do dolnej krawêdzi.

famanie wyrazów - wyœwietlenie d³ugiego ³añcucha tekstowego w kolejnych liniach aktywnej komórki. Wpisany tekst mo¿e byæ wyrównywany do lewej lub prawej strony, wyœrodkowany lub wyjustowany. Je¿eli zmienimy d³ugoœæ tekstu, podwójne kliwniêcie dolnej czêœci obramowania tytu³u wiersza, podobnie jak u¿ycie polecenia <u>wysokoϾ wiersza..</u> z menu <u>FORMAT</u> powoduje przywrócenie wysokoœci wiersza.

Patrz te¿: Opcje menu FORMAT okno dialogowe "Wyrównanie" **Dodawanie lub usuwanie linii obramowania** w zaznaczonych komórkach. Ustawienia poszczególnych parametrów dokonujemy **przy u¿yciu okna dialogowego** <u>"Obramowanie"</u>.

Ramki :

obwód - ustalanie zakresu dzia³ania opcji dla aktualnie zaznaczonego obszaru na arkuszu oznaczaj¹cego odpowiednio górne, dolne, prawe i lewe zewnêtrzne krawêdzie po³o¿onych najwy¿ej, najni¿ej, najbardziej na prawo i najbardziej na lewo komórek wchodz¹cych w sk³ad tego obszaru,

góra, lewo, prawo, dó³ - ustalanie zakresu dzia³ania opcji obejmuj¹cego odpowiednie krawêdzie komórek po³o¿onych "we wnêtrzu" aktualnie zaznaczonego obszaru.

Ramka - ustawianie (wybór z listy) stylu linii stosowanych w obramowaniu (brak ramki, cienka, œrednia, przerywana, kropkowana, gruba, podwójna, standardowa).

Kolor - wybór z listy jednego z **16** kolorów obramowania, opcja **automatycznie** stosuje domyœlny kolor.

Patrz te¿: <u>Opcje menu FORMAT</u> okno dialogowe "Obramowanie" Zmienianie czcionki (styl, rozmiar, kolor) tekstu w zaznaczonych komórkach arkusza. Ustawienia poszczególnych parametrów dokonujemy przy u¿yciu okna dialogowego <u>"Czcionka"</u>.

Czcionka - lista umo¿liwiaj¹ca wybór czcionki dla aktualnie wybranej komórki lub grupy komórek arkusza, mo¿na tak¿e wpisaæ nazwê czcionki w polu powy¿ej listy.

Styl - lista s³u¹ca do wyboru spoœród dostêpnych stylów czcionki. Mo¹na tak²e u²yæ klawiszy przyspieszaj¹cych: **Ctrl+B** (pogrubiony) i **Ctrl+I** (kursywa).

Rozmiar - lista dostêpnych rozmiarów dla czcionki wybranej w polu "**czcionka**". Mo¿na wybraæ lub wpisaæ roamiar czcionki w polu znajduj¹cym siê powy¿ej listy.

Efekty specjalne:

przekreœlenie - formatowanie zaznaczonego tekstu z lini¹ przechodz¹c¹ w po³owie wysokoœci napisu,

podkreœlenie - formatowanie zaznaczonego tekstu z lini¹ podkreœal¹c¹.

Kolor - Ustalanie koloru tekstu. Mo¿na u¿yæ jednego z kolorów z listy lub u¿yæ opcji **automatycznie**, ustawiaj¹cej kolor wed³ug definicji zawartej w **panelu sterowania** (control panel) systemu Windows. O ile kolor tekstu nie zosta³ ustalony w inny sposób, opcja **automatycznie** ustawi kolor tekstu na czarny.

Przyk³ad - wyœwietla przyk³ad tekstu przy aktualnym ustawieniu omówionych parametrów.

Patrz te¿: <u>Opcje menu FORMAT</u> okno dialogowe "Czcionka" **Ustalanie sposobu wyœwietlania informacji** w zaznaczonych komórkach. ⁻¹dany format wybieramy przy u¿yciu **okna dialogowego** <u>"Format liczb"</u>.

Format - lista umo¿liwiaj¹ca wybór spoœród wszystkich formatów dostêpnych dla aktualnie wybranej **kategorii**; poni¿ej listy dodatkowo wyœwietlany jest kod aktualnie wybranego formatu.

Kategoria - lista ró¿nych kategorii danych do formatowania (liczb, dat i czasu); wybór pozycji z tej listy powoduje wyœwietlenie w kontrolce "**Format**" spisu formatów dostêpnych dla danej kategorii.

Patrz te¿: <u>Opcje menu FORMAT</u> <u>okno dialogowe "Format liczb"</u> Ustalanie kolorów t³a i wzorów komórek w obrêbie aktualnie wybranego obszaru arkusza. Ustawienia poszczególnych parametrów dokonujemy przy u¿yciu okna dialogowego <u>"Wzory"</u>.

Wzór - lista s³u²₁ca do ustalania wzoru wype³niaj¹cego wnêtrza komórek w obrêbie aktualnie wybranego obszaru, do dyspozycji jest **18** ró²₂nych wzorów i opcja **brak** usuwaj¹ca poprzednio ustalony wzór.

Pierwszy plan - lista kolorów s³u¿¹ca do ustalania koloru wype³niaj¹cego komórki **wzoru**.

T³o - lista kolorów s³u¿¹ca do ustalania koloru wype³niaj¹cego komórki t³a, na którym pojawia siê wybrany **wzór**.

Patrz te¿: <u>Opcje menu FORMAT</u> <u>okno dialogowe "Wzory"</u> Ustalanie szerokoœci, ukrywanie i odkrywanie kolumn. Ustawienia poszczególnych parametrów dokonujemy przy u¿yciu okna dialogowego "SzerokoϾ kolumny".

SzerokoϾ - pole, w które można wpisaæ now¹ szerokoœæ kolumny lub grupy kolumn tj. liczbê ca³kowit¹ z przedzia³u od **0** do **120**. Liczba ta oznacza iloϾ znaków, które można wpisaæ w komórkê stosuj¹c aktualn¹ czcionkê w jej obecnym rozmiarze.

SzerokoϾ domyœlana:

u¿yj domyœlnej szerokoœci - zaznaczenie tego pola powoduje nadanie zaznaczonym kolumnom domyœlej szerokoœci,

szerokoϾ domyœlna - pole, w które mo¿na wpisaæ now¹ domyœl¹ szerokoœæ kolumny dotycz¹c¹ wszystkich kolumn arkusza, na których nie zosta³y dokonane ¿adne zmiany.

Auto - ustawianie szerokoœci kolumny na minimum niezbêdne do prawid³owego wyœwietlenia zawartoœci komórek. Je¿eli w póŸniejszym czasie zmieni siê zawartoœæ komórki, nale¿y ponownie wybraæ ten przycisk.

Schowaj - ukrywanie zaznaczonych kolumn.

Poka; - odkrywanie poprzednio schowanych kolumn. Aby wskazaæ kolumny, które maj¹ zostaæ odkryte, nale; y zaznaczyæ komórki z kolumn po³o; onych po ich prawej i po lewej stronie.

UWAGA:

Do zmiany szerokoœci ca³ej kolumny wystarczy wybraæ jedn¹ komórkê.

Aby zmieniæ **szerokoϾ wszystkich kolumn arkusza**, nale¿y wybraæ ca³y arkusz, albo ca³y wiersz.

Po u¿yciu przycisków "**Schowaj**", "**Poka**¿" lub "**Auto**" dane z pola "**SzerokoϾ**" i zaznaczenie pola "**U¿yj domyœlnej szerokoœci**" s¹ ignorowane.

Patrz te¿: <u>Opcje menu FORMAT</u> okno dialogowe "SzerokoϾ kolumny" Ustalanie wysokoœci, ukrywanie i odkrywanie wierszy. Ustawienia poszczególnych parametrów dokonujemy przy u¿yciu okna dialogowego <u>"WysokoϾ wiersza"</u>.

Wysokoææ - pole, w które można wpisaæ now¹ wysokoææ wiersza lub grupy wierszy tj. liczbê ca³kowit¹ z przedzia³u od **0** do **120**. Wysokoææ wiersza wyrażana jest w liczbach ca³kowitych lub w czêœciach dziesiêtnych.

SzerokoϾ domyœlana:

u¿yj wysokoœci domyœlnej - zaznaczenie tego pola powoduje nadanie zaznaczonym wierszom domyœlej wysokoœci,

wysokoϾ domyœlna - pole, w które mo¿na wpisaæ now¹ domyœl¹ wysokoœæ wiersza dotycz¹c¹ wszystkich wierszy arkusza, na których nie zosta³y dokonane ¿adne zmiany.

Auto - ustawianie wysokoœci wiersza zale¿nej od u¿ytej w nim czcionki. Je¿eli w wierszu zawartych jest kilka rodzajów czcionki, wysokoœæ bêdzie dostosowana do najwiêkszej z nich.

Schowaj - ukrywanie zaznaczonych wierszy.

Poka; - odkrywanie poprzednio schowanych wierszy. Aby wskazaæ wiersze, które maj¹ zostaæ odkryte, nale¿y zaznaczyæ komórki z wierszy po³o¿onych bezpoœrednio nad i pod nimi.

UWAGA:

Do zmiany **wysokoœci ca³ego wiersza** wystarczy wybraæ jedn¹ komórkê.

Aby zmieniæ **wysokoϾ wszystkich wierszy arkusza**, nale¿y wybraæ ca³y arkusz, albo ca³¹ kolumnê.

Po u¿yciu przycisków "Schowaj", "Poka¿" lub "Auto" dane z pola "Wysokoœæ" i zaznaczenie pola "U¿yj wysokoœci domyœlnej" s¹ ignorowane.

Patrz te¿: <u>Opcje menu FORMAT</u> <u>okno dialogowe "WysokoϾ wiersza"</u> Menu **OPCJE** przjmuje różn¹ postaæ, w zależnoœci od tego, co zawiera aktualnie aktywne okno. Dlatego niektóre z opcji menu dotycz¹ **arkusza** kalkulacyjnego, a inne stosuje siê tylko do **wykresów**. NIżej pokazano osobno zestawy operacji sk³adaj¹cych siê na menu **OPCJE** w obu przypadkach:

Dla arkusza kalkulacjnego:

Program ..

<u>Has³o ..</u> <u>Firma ..</u> <u>Paleta kolorów ..</u> <u>Wyœwietl ..</u> <u>Blokuj kolumny / wiersze ..</u>

<u>Zak³adki</u> <u>Ustaw obszar druku</u> <u>Ustaw tytu³y druku</u>

Dla wykresu:

Program ..

<u>Czcionka ..</u> <u>Wykres ..</u> <u>Rodzaj ..</u> <u>Po³o¿enie ..</u> <u>Dane ..</u>

<u>Zak³adki</u>

Patrz te¿: <u>Opcje menu</u>

Opcja umo¿liwiaj¹ca zmianê czcionki, która jest u¿ywana do wyœwietlania i

drukowania wykresu. Zmiany czcionki dokonujemy przy pomocy okna dialogowego <u>"Czcionka"</u>, jednak w tym przypadku nie ma możliwoœci zmiany koloru czcionki, a zmiana rozmiaru nie ma sensu z uwagi na różne wielkoœci napisów wystêpuj¹cych w opisach wykresu. Zmiana czcionki dotyczy wy³¹cznie wykresu znajduj¹cego siê w aktualnie aktywnym oknie i w żaden sposób nie wp³ywa na wygl¹d wykresów w innych aktualnie otwartych oknach.

Patrz te¿: <u>Opcje menu OPCJE</u> <u>okno dialogowe "Czcionka"</u> Opcja pozwalaj¹ca na **ustawienie różnego rodzaju parametrów, od których zależy ostateczny wygl¹d wykresu.** Zmiany dotycz¹ wy³¹cznie wykresu znajduj¹cego siê w aktualnie aktywnym oknie i w żaden sposób nie wp³ywaj¹ na wygl¹d wykresów w innych aktualnie otwartych oknach.

W przypadku **wykresu porównawczego** wyboru ustawienia charakterystycznych parametrów wykresu dokonuje siê za poœrednictwem okna dialogowego <u>"Opcje wykresu"</u>:

Opcje serii - lista s³u¹ca do wyboru tytu³u wiersza odpowiadaj¹cego jednemu z ilustrowanych na wykresie porównawczym ci¹gów (serii) danych, dla którego chcemy dokonaæ indywidualnego ustawienia atrybutów.

Ustaw - przycisk umożliwiaj¹cy ustawienie dodatkowych atrybutów serii (**kszta³t znaczników, rodzaj i gruboœæ linii, kolory**) w oknie dialogowym <u>"Opcje serii danych"</u>.

Opcje:

min-max - w³¹czenie b¹dŸ wy³¹czenie rysowania pionowych linii ³¹cz¹cych poszczególne wykresy w "punktach pomiarowych", którym odpowiadaj¹ umieszczonym w arkuszu danym statystycznym,

procenty - wybór opisu procentowego (zamiast liczb bezwzglêdnych).

Legenda:

bez legendy - wykres rysowany w tym trybie jest pozbawiony legendy, ale może byæ znacznie bardziej wyraŸny wówczas, gdy pokazuj¹c jednoczeœnie wiele serii danych wykorzystuje na ekranie miejsce, króre zajê³aby bardzo rozbudowana legenda,

z legend¹ - wykres wyposa¿ony jest w automatycznie tworzon¹ legendê, na której ka¿da z serii danych (porównywany wykres) jest opisany tytu³em odpowiedniego wiersza arkusza Yród³owego.

Siatka - prze³¹czniki decyduj¹ce o rysowaniu siatki wykresu, osobno linii pionowych (XY) i poziomych (YX).

Skala (**od** - **do**) - s³u¿¹c do zmiany zakresu zmiennej **Y**, dla którego ma byæ rysowany wykres, pozwala na lepsze wykorzystanie powierzchni wykresu.

Wykres liniowy (opcje odnosz¹ce skutek tylko dla wykresu liniowego):

czarne linie - opcja ustalaj¹ca przedstawianie wszystkich serii wykresu porównawczego w tym samym kolorze (czarnym), eliminuj¹ca możliwe efekty niew³aœciwego odwzorowania barw wykresów w odcienie szaroœci podczas wyœwietlania wykresu na monitorze monochromatycznym i wydruku na drukarce czarno-bia³ej: w tym przypadku w celu rozróżnienia poszczególnych serii należy ustaliæ dla nich różne **znaczniki**,

bez znaczników - opcja wy³¹czaj¹ca u¿ycie znaczników wówczas, gdy rozróźnianie serii może opieraæ siê na zróźnicowanych barwach wykresów,

czarne znaczniki - opcja pozwalaj¹ca dodatkowo wy³¹czyæ stosowanie kolorów do wyœwietlania znaczników serii.

Patrz te¿:

<u>Opcje menu OPCJE</u> <u>okno dialogowe "Opcje wykresu (porównawczego)"</u> <u>okno dialogowe "Opcje serii danych"</u> **Opcja umo¿liwiaj¹ca zmianê (wybór) rodzaju wykresu.** Zmiany dotycz¹ wy³¹cznie wykresu znajduj¹cego siê w aktualnie aktywnym oknie i w ¿aden sposób nie wp³ywaj¹ na wygl¹d wykresów w innych aktualnie otwartych oknach.

W przypadku **wykresu porównawczego** wyboru rodzaju wykresu dokonuje siê za poœrednictwem okna dialogowego <u>"Rodzaj wykresu (porównawczego)"</u> wskazuj¹c jeden z rodzajów z listy. Wybór rodzaju wykresu z listy natychmiast powoduje wyœwietlenie próbki pozwalaj¹cej na orientacjê w przyjêtym dla tego wykresu sposobie prezentacji danych.

Patrz te¿:

<u>Opcje menu OPCJE</u> okno dialogowe "Rodzaj wykresu (porównawczego)"

Opcja wykorzystywana do ustalania sposobu prezentacji wykresów 3D

(trójwymiarowych). Zmiany dotycz¹ wy³¹cznie wykresu znajduj¹cego siê w aktualnie aktywnym oknie i w ¿aden sposób nie wp³ywaj¹ na wygl¹d wykresów w innych aktualnie otwartych oknach. Zastosowanie tej opcji mo¿e w bardzo spektakularny sposób poprawiæ czytelnoœæ tego rodzaju wykresu, zw³aszcza wówczas, gdy domyœlne ustawienie oka¿e siê niewystarczaj¹ce dla wyeksponowania jego najistotniejszych fragmentów. Sposób prezentacji wykresu **3D** ustalamy przy u¿yciu okna dialogowego <u>"Perspektywa i obrót"</u>:

Suwaki:

P - do zmiany perspektywy,
x, y, z - do obrotu wykresu wokó³ odpowiedniej osi,
skala - do zwiêkszania i zmniejszania wykresu.

Przyciski:

wiersze - ustawia obserwatora prostopadle do p³aszczyzny **ZY** uk³adu wspó³rzêdnych (w oknie <u>"Perspektywa i obrót"</u> zdefiniowano graficznie orientacjê osi **X, Y, Z**)

kolumny - ustawia obserwatora prostopadle do p³aszczyzny **XY** uk³adu wspó³rzêdnych,

standard - przywrócenie standardowego ustawienia wykresu.

Wykres - informacja o bie¿¹cych wartoœciach k¹tów obrotu uk³adu wspó³rzêdnych wokó³ ka¿dej z osi w stosunku do po³o¿enia "**wiersze**".

Patrz te¿:

<u>Opcje menu OPCJE</u> okno dialogowe "Perspektywa i obrót" Opcja s³u¿¹ca do **zmiany zakresu danych, dla których rysowany jest wykres,** a tak¿e umo¿liwiaj¹ca **zmianê tytu³u ca³oœci i oznaczeñ osi uk³adu wspó³rzêdnych.** Zmiany dotycz¹ wy³¹cznie wykresu znajduj¹cego siê w aktualnie aktywnym oknie i w ¿aden sposób nie wp³ywaj¹ na wygl¹d wykresów w innych aktualnie otwartych oknach.

W przypadku **wykresu porównawczego** ustawienia poszczególnych parametrów dokonuje siê za poœrednictwem okna dialogowego <u>"Dane (dla wykresu</u><u>porównawczego)"</u>:

Opisy (tytu³, oœ X, oœ Y) - pola, w które nale¿y wpisaæ nowe opisy.

Wiersze - lista, na której klikniêciem lewego klawisza myszki zaznaczamy tytu³y wierszy zawieraj¹cych dane, które maj¹ byæ przedstawione w formie wykresu. Zaznaczenie kilku tytu³ów spowoduje jednoczesne wykreœlenie kilku nak³adaj¹cych siê na siebie wykresów, co umo¿liwia wygodne porównywanie wielu ci¹gów danych.

Kolumny - lista, na której klikniêciem lewego klawisza myszki zaznaczamy tytu³y kolumn zawieraj¹cych dane, które zostan¹ wziête pod uwagê podczas tworzenia wykresu.

Patrz te;: <u>Opcje menu OPCJE</u> okno dialogowe "Dane (dla wykresu porównawczego)" Opcja s³u¹ca **do ustalania, czy** w przypadku arkusza kalkulacyjnego standardowo dostarczaj¹cego zak³adek u³atwiaj¹cych dostêp do jego poszczególnych czêœci, **zak³adki maj¹ byæ uwzglêdnione.** Stan opcji **Opcje | Zak³adki** jest indywidualny dla ka¹dego arkusza, w przeciwieństwie do ustawienia prze³¹cznika "**rób zak³adki**" (opcja <u>Plik | Opcje programu</u> albo <u>Opcje | Program ..</u>).

Patrz te¿: Opcje menu OPCJE Opcja umo¿liwiaj¹ca zabezpieczenie arkusza przed niepowo³anymi osobami przy u¿yciu has³a. Aby zabezpieczyæ arkusz, nale¿y wpisaæ nowe has³o w polu "**Podaj** has³o" okienka dialogowego <u>"Has³o"</u> i potwierdziæ (**OK**), a nastêpnie powtórzyæ je wiernie na ¿¹danie "**Podaj has³o jeszcze raz**". Tak zabezpieczony arkusz mo¿emy nastêpnie zachowaæ (opcja <u>Plik | Zachowaj arkusz / skoroszyt</u>), przy czym nale¿y pamiêtaæ o tym, ¿e w razie zapomnienia has³a niemo¿liwy bêdzie póŸniejszy dostêp do tak zapamiêtanego arkusza. **Zabezpieczony arkusz jest oznaczony k³ódk¹ przy nazwie** opcji **Has³o** w menu **OPCJE.**

Po zabezpieczeniu, ka¿dorazowy odczyt arkusza z dysku powoduje pojawienie siê okienka dialogowego ("**Arkusz zabezpieczony has³em**"), w którym nale¿y podaæ ustalone wczeœniej has³o w podobny, jak opisany wy¿ej sposób.

Patrz te¿: <u>Opcje menu OPCJE</u> <u>okienko dialogowe "Has³0"</u> Opcja ta s³u¿y **do przypisywania arkuszowi nazwy i adresu firmy,** której dotycz¹ zawarte w nim dane. Dane te wprowadza siê za poœrednictwem okna dialogowego <u>"Firma"</u>.

Patrz te¿: Opcje menu OPCJE okno dialogowe "Firma"

Opcja s³u¿¹ca do zmiany aktualnej palety kolorów. Zmian w palecie dokonujemy **przy u¿yciu okna dialogowego** <u>"Paleta kolorów"</u>.

Edytuj.. - wciœniêcie tego przycisku powoduje przejœcie do edycji aktualnie wybranego (przez klikniêcie lewym klawiszem myszy) koloru z umieszczonej z lewej strony palety.

Domyœlny kolor - wciœniêcie tego przycisku powoduje powrót aktualnie wybranego koloru do jego domyœlnej postaci.

Domyœlna paleta - wciœniêcie tego przycisku powoduje powrót ca³ej palety do jej domyœlnej postaci.

Patrz te¿: <u>Opcje menu OPCJE</u> okno dialogowe "Paleta kolorów" **Opcja s³u¿¹ca do ustalania sposobu prezentacji arkusza kalkulacyjnego.** Ustalenia, które elementy arkusza maj¹ byæ pokazane dokonujemy **przy u¿yciu okna dialogowego** <u>"Wyœwietl"</u>.

Elementy arkusza, które mog¹ byæ wyœwietlone b¹dŸ ukryte to:

formu³y nag³ówki kolumn nag³ówki wierszy siatka suwak pionowy suwak poziomy

Patrz te:: <u>Opcje menu OPCJE</u> <u>okno dialogowe "Wyœwietl"</u> **Blokowanie kolumn i wierszy** tak, ¿e pozostaj¹ nieruchome podczas przesuwania arkusza. Ustawienia poszczególnych parametrów dokonujemy **przy u¿yciu okna dialogowego** <u>"Kolumny / wiersze"</u>.

Zablokuj:

kolumny - nale¿y podaæ liczbê kolumn, które maj¹ byæ zablokowane z lewej strony arkusza,

wiersze - nale¿y podaæ liczbê wierszy, które maj¹ byæ zablokowane u góry arkusza.

Patrz te¿:

<u>Opcje menu OPCJE</u> okno dialogowe "Kolumny / wiersze" Opcja pozwalaj¹ca na uznanie aktualnie zaznaczonego (przez **wciœniêcie lewego klawisza myszy i przeci¹gniêcie**, albo przy u¿yciu **klawiszy strza³ek przy wciœniêtym klawiszu Shift**) obszaru arkusza za obszar przeznaczony do wydruku przy u¿yciu opcji <u>Drukuj..</u>. Arkusze standardowe maj¹ zwykle domyœlnie ustalony obszar wydruku.

Patrz te¿: Opcje menu OPCJE opcja <u>Drukuj..</u> Opcja umo¿liwiaj¹ca podanie przed wydrukiem arkusza przy u¿yciu opcji <u>Drukuj..</u> ca³ej kolumny b¹dŸ wiersza, którego zawartoœæ zostanie potraktowana jako nag³ówek umieszczany na ka¿dej drukowanej stronie.

Patrz te¿: Opcje menu OPCJE opcja <u>Drukuj..</u> **Przygotowanie i wykreœlanie wykresu porównawczego** na podstawie danych pochodz¹cych z aktualnie aktywnego arkusza. Niezbêdne do wykreœlenia informacje s¹ pobierane kolejno w oknach dialogowych <u>"Dane"</u> i <u>"Rodzaj wykresu"</u>. Po utworzeniu podstawowego wykresu mo¿liwa jest modyfikacja przy u¿yciu bogatego zestawu operacji z menu <u>OPCJE</u> i <u>menu podrêcznego</u> (<u>Czcionka</u>, <u>Wykres</u>, <u>Rodzaj</u>, <u>Po³o¿enie</u>, <u>Dane</u>).

Wykres można nastêpnie zapamiêtaæ w formie **szablonu** (opcja <u>Wykres |</u> <u>Zachowaj szablon</u>) mog¹cego s³użyæ za wzorzec wykresu dla innych, zbliżonych arkuszy, a także w³¹czyæ go do **skoroszytu** zawieraj¹cego arkusze i wykresy (opcja <u>Okno | Utwórz skoroszyt</u>).

Patrz te¿: Opcje menu WYKRES Opcje menu OPCJE Opcja s³u¿¹ca **do odtwarzania** jednego z **zapamiêtanych wczeœniej szablonów wykresu** (opcja <u>Wykres | Zachowaj szablon ..</u>). Szablon mo¿e nastêpnie zostaæ przypisany do aktualnie aktywnego arkusza kalkulacyjnego tworz¹c na podstawie pobranych wg szablonu danych z arkusza wykres o okreœlonych przez szablon w³asnoœciach. Wyboru szablonu dokonujemy z listy **nazw** zapamiêtanych **szablonów** w oknie dialogowym <u>"Otwórz szablon"</u>. W tym samym oknie mo¿emy usuwaæ z listy niepotrzebne, dawno nie u¿ywane szablony (przycisk "**usuñ**").

Patrz te¿: <u>Opcje menu WYKRES</u> <u>okno dialogowe "Otwórz szablon"</u> Opcja pozwalaj¹ca na **zapamiêtanie szablonu (wzorca)** znajduj¹cego siê w aktualnie aktywnym oknie **wykresu**. Szablon wykresu zawiera wszystkie parametry ustalone podczas tworzenia wykresu, a także przy użyciu opcji z menu <u>OPCJE</u> (<u>Czcionka, Wykres, Rodzaj, Po³ożenie, Dane</u>), a wiêc spor¹ liczbê ustawieñ, których można powtórnie użyæ przy tworzeniu innego wykresu przypisuj¹c do niego zapamiêtany szablon przez wybranie opcji <u>Wykres | Otwórz szablon ...</u> Zapamiêtania szablonu dokonujemy za poœrednictwem okna dialogowego "<u>Zachowaj szablon</u>":

nazwa szablonu - pole, w którym możemy szablonowi nadaæ charakterystyczn¹ nazwê, domyœnl¹ nazw¹ jest "wykres",
nazwa pliku - pole, w którym można podaæ nazwê pliku (bez rozszerzenia), w którym szablon zostanie zapamiêtany na dysku (domyœlnie "plik").

Patrz te¿: <u>Opcje menu WYKRES</u> <u>Opcje menu OPCJE</u> okno dialogowe "Zachowaj szablon"
Menu **POMOC** grupuje opcje wspomagaj¹ce u¿ytkownika podczas nauki korzystania z programu, a także dostarczaj¹cych informacji merytorycznych i narzêdzi u³atwiaj¹cych pracê. W tej chwili w³aœnie korzystasz z systemu **pomocy**. Jeżeli chcesz siê dowiedzieæ wiêcej na temat jego poszczególnych elementów, wybierz jeden z poniższych tematów:

<u>O programie</u> <u>Kalkulator</u> <u>Menu podrêczne</u> **Alt+F10** <u>Jak korzystaæ z pomocy ?</u> <u>Co to jest</u> <u>Krok po kroku (samouczek)</u> <u>Spis treœci</u> **F1**

Patrz te¿: <u>Opcje menu</u> U¿yj tej opcji, aby uzyskaæ ogólne informacje o programie takich jak wersja, prawa autorskie i adres firmy **interLAN.**

Patrz te: Opcje menu POMOC Umo¿liwia korzystanie z prostego kalkulatora czterodzia³aniowego do wykonywania obliczeń pomocniczych podczas pracy z programem. Raz aktywowany kalkulator pozostaje na szczycie wszystkich okien programu. Przejœcie od kalkulatora do arkusza i na odwrót wymaga tylko wciœniêcia lewego klawisza myszy w obrêbie odpowiedniego okna. Obs³uga samego kalkulatora (wciskanie klawiszy) tak¿e polega na wciskaniu lewego klawisza w obrêbie wybranych przycisków kalkulatora. Zakończenia pracy z kalkulatorem dokonuje siê przez zamkniêcie jego okna (podwójne klikniêcie przycisku w lewym górnym rogu okna, lub wybór opcji "Zamknij" z menu systemowego, ewentualnie wciœniêcie kombinacji Alt+F4 na klawiaturze).

Patrz te¿:

Opcje menu POMOC

Opcja, której wybór powoduje rozwiniêcie odpowiedniego dla zawartoœci aktualnie aktywnego okna <u>menu podrêcznego</u>. Szybsza metoda odwo³ania siê do menu podrêcznego **wymaga jedynie wciœniêcia prawego klawisza myszy.**

Patrz te¿: Opcje menu POMOC menu podrêczne Wybór tej opcji oznacza **wejœcie do systemu pomocy Mened¿era Programów** œrodowiska WINDOWS i umo¿liwia pocz¹tkuj¹cemu u¿ytkownikowi zapoznanie siê z zasadami korzystania z systemu pomocy.

Patrz te¿: Opcje menu POMOC Wybór tej opcji powoduje zmianê kszta³tu kursora myszki (strza³ka z dodatkowym znakiem zapytania) wówczas, gdy wskazujemy nim elementy znajduj¹ce siê poza obszarem roboczym g³ównego okna programu (np. przyciski narzêdzi, opcje menu itp.). Wybieraj¹c prz takim kszta³cie kursora interesuj¹cy nas element i wciskaj¹c lewy klawisz myszy uzyskujemy informacjê na jego temat.

Patrz te¿:

Opcje menu POMOC

Wybór tej opcji powoduje uruchomienie programu, przy pomocy którego możesz samodzielnie, krok po kroku poznaæ zasady korzystania z programu.

Patrz te: Opcje menu POMOC Wybór tej opcji powoduje udostêpnienie pierwszej strony systemu pomocy programu zawieraj¹cej spis najwa¿niejszych tematów.

Patrz te: Opcje menu POMOC Menu **OKNO** zawiera opcje u³atwiaj¹ce jednoczesn¹ pracê z wieloma oknami zawieraj¹cymi różnego rodzaju **arkusze**, wykresy, **skoroszyty** itp. Wybierz jeden z tematów:

<u>Kaskada</u> <u>Wszystkie</u> **Ctrl+S**

Zamknij aktywne Zamknij wszystkie Uporz¹dkuj ikony

<u>Utwórz skoroszyt</u>

Patrz te¿: <u>Opcje menu</u> <u>Okna w programie Diagnoza mened¿erska</u> Opcja powoduj¹ca automatyczne porz¹dkowanie niezwiniêtych do ikony okien znajduj¹cych siê w obszarze roboczym g³ównego okna aplikacji w sposób kaskadowy - tak, ¿e widoczny jest tytu³ ka¿dego z okien.

Patrz te;: <u>Opcje menu OKNO</u> <u>Okna w programie Diagnoza mened;erska</u> Opcja powoduj¹ca automatyczne porz¹dkowanie niezwiniêtych do ikony okien znajduj¹cych siê w obszarze roboczym g³ównego okna aplikacji tak, aby równomiernie zape³ni³y ca³y ten obszar.

Sposób porz¹dkowania zależy od ustawienia (przy użyciu opcji <u>Program ..</u> z menu <u>OPCJE</u> albo <u>Opcje programu</u> z menu <u>PLIK</u>) prze³¹cznika "**Potwierdzenie - uk³ad okien**" w oknie dialogowym <u>"Opcje programu"</u>. Jeżeli prze³¹cznik nie jest ustawiony, okna porz¹dkowane s¹ automatycznie w sposób domyœlny (**pionowo** albo **poziomo**). W przypadku wczeœniejszego ustawienia prze³¹cznika potwierdzenia, użytkownik ma możliwoœæ œwiadomego narzucenia sposobu porz¹dkowania okien za poœrednictwem okienka dialogowego <u>"Rozmieszczenie okien"</u>.

Patrz te¿:

<u>Opcje menu OKNO</u> <u>okno dialogowe "Rozmieszczenie okien"</u> <u>okno dialogowe "Opcje programu"</u> Okna w programie Diagnoza mened; erska Wybór tej opcji mo¿e spowodowaæ usuniêcie aktualnie aktywnego okna. Je¿eli zawartoϾ okna zosta³a zmieniona od ostatniego zapisu (np. arkusza kalkulacyjnego) na dysk, program pyta, czy zmiany maj¹ zostaæ zapamiêtane. Dziêki temu mo¿liwe jest zamkniêcie z rezygnacj¹ z dokonania zapisu zmian oraz rezygnacja z przedwczesnego zamkniêcia okna.

Patrz te¿:

<u>Opcje menu OKNO</u> opcja <u>Okno | Zamknij wszystkie</u> Wybór tej opcji mo¿e spowodowaæ zamkniêcie wszystkich aktualnie znajduj¹cych siê w obszarze roboczym g³ównego okna aplikacji okien (zawieraj¹cych arkusze, wykresy itp.).

Je¿eli zawartoœæ okna zosta³a zmieniona od ostatniego zapisu na dysk, program pyta, czy zmiany maj¹ zostaæ zapamiêtane. Dziêki temu mo¿liwe jest zamkniêcie z rezygnacj¹ z dokonania zapisu zmian oraz rezygnacja z przedwczesnego zamkniêcia ka¿dego z okien.

Patrz te¿:

<u>Opcje menu OKNO</u> opcja <u>Okno | Zamknij aktywne</u> Opcja powoduj¹ca automatyczne porz¹dkowanie na obszarze roboczym g³ównego okna aplikacji znajduj¹cych siê tam ikon, do których zwiniêto okna zawieraj¹ce arkusze, wykresy itp.

Patrz te;: Opcje menu OKNO Opcja tworz¹ca nowy **skoroszyt** zawieraj¹cy wszystkie otwarte (tak¿e zwiniête do ikony) w chwili jego tworzenia okna, które mog¹ zawieraæ arkusze, wykresy itp., a nawet inne skoroszyty. Tak utworzony skoroszyt mo¿e byæ nastêpnie zapamiêtany pod podan¹ nazw¹ (opcja **Plik | Zachowaj arkusz / skoroszyt jako ..**) i odczytywany z dysku podobnie, jak to siê dzieje z pojedyñczymi arkuszami kalkulacyjnymi. Dostêp do poszczególnych okien wchodz¹cych w sk³ad skoroszytu zapewniaj¹ opcje **Otwórz zaznaczony arkusz** i **Otwórz wszystkie** z menu **PLIK**.

Patrz te¿: <u>Opcje menu PLIK</u> opcja <u>Plik | Zachowaj arkusz / skoroszyt jako ..</u> <u>Opcje menu OKNO</u> <u>skoroszyt</u> Menu **WYKRES** zawiera opcje niezbêdne to tworzenia wykresów. Menu **WYKRES** grupuje operacje dotycz¹ce tworzenia wykresu, a tak¿e zapamiêtywania go i odczytywania w formie szablonu.Oto lista wszystkich opcji menu **WYKRES**:

 Bilans

 Rachunek wyników

 WartoϾ dodana

 Zysk i próg rentownoœci > standardowo, okresowo

 Przep³yw gotówki

 Struktura produkcji

 Wykres radarowy

 Trend

 Trend punktacji

 Wykres porównawczy ...

 F7

 Otwórz szablon ...

 Kopiuj
 Ctrl+Ins

Patrz te¿: <u>Opcje menu</u> Wybranie tej opcji powoduje utworzenie **graficznego przedstawienia bilansu** na podstawie otwartego arkusza F-02 lub Projekcji finansowej. Po wybraniu tej opcji ukaże siê okno dialogowe **<u>Bilans</u>**. Jeżeli dane zawarte w ww. arkuszach s¹ nieodpowiednie, to wykres nie zostanie wyœwietlony lub zostanie wyœwietlony nieprawid³owo.

Patrz te¿: <u>menu WYKRES</u> <u>Bilans (okno dialogwe)</u> Wybranie tej opcji spowoduje wyœwietlenie graficznego przedstawienia rachunku wyników na podstawie aktywnego okna F-01 lub F-02. Po wybraniu tej opcji wyœwietlone zostanie okno dialogowe **<u>Rachunek wyników</u>**. W oknie tym nale¿y zwróciæ uwagê na prawid³owe ustawienie opcji porównawczo, stosownie do sposobu prowadzenia rachunku wyników.

Patrz te¿: <u>menu WYKRES</u> <u>Rachunek wyników (okno dialogowe)</u> Wybranie tej opcji powoduje utworzenie wykresu wartoœci dodanej na podstawie

aktywnego arkusza F-01 lub F-02. Po wybraniu tej opcji wyœwietlone zostanie okno dialogowe **Dane** umo¿liwiaj¹ce ustawienie odpowiednich opcji.

Patrz te¿: menu WYKRES Dane (okno dialogowe) Wybranie tej opcji powoduje wyœwietlenie okna wykresu zysku i progu rentownoœci w ujêciu standardowym, tj. w jednym okresie, na podstawie aktywnego arkusza Zysku i progu rentownoœci. Po wybraniu tej opcji zostanie wyswietlone okno dialogowe **Próg rentownoœci** umo¿liwiajace wybranie odpowiednich opcji.

Patrz te¿: <u>menu WYKRES</u> <u>Próg rentownoœci (okno dialogowe)</u>

Zastosowanie tylko w Planie strategicznym !

Wybranie tej opcji powoduje wyœwietlenie okna wykresu zysku i progu rentownoœci w ujêciu okresowym, tj. na przestrzeni kilku wybranych okresów (min. 2). Po wybraniu tej opcji zostanie wyswietlone okno dialogowe **<u>Próg rentownoœci</u>** umo¿liwiajace wybranie odpowiednich opcji.

Patrz te¿: <u>menu WYKRES</u> <u>Próg rentownoœci (okno dialogowe)</u>

Wybranie tej opcji powoduje wyœwietlenie okna z graficzn¹ interpretacj¹ przep³ywu gotówki na podstawie aktywnego arkusza Przep³ywów pieniê¿nych. Po wybraniu tej opcji zostanie wyœwietlone okno dialogowe **<u>Przep³yw gotówki</u>**, umo¿liwiaj¹ce wybranie odpowiednich opcji wykresu.

Patrz te¿: <u>menu WYKRES</u> Przep³yw gotówki (okno dialogowe) Wybranie tej opcji powoduje wyœwietlenie okna z graficzn¹ interpretacj¹ optymalnej struktury produkcji na podstawie aktywnego arkusza Struktury produkcji. Po wybraniu tej opcji zostanie wyœwietlone okno dialogowe <u>Struktura produkcji</u>, umo¿liwiaj¹ce wybranie odpowiednich opcji wykresu.

Patrz te¿: <u>menu WYKRES</u> <u>Struktura produkcji (okno dialogowe)</u> Wybranie tej opcji powoduje wyœwietlenie okna z wykresem radarowym wskaŸników na podstawie aktywnego arkusza F-01 lub F-02. Po wybraniu tej opcji zostanie wyœwietlone okno dialogowe **Opcje wykresu radarowego** umo¿liwiaj¹ce wybranie odpowiednich opcji wykresu. Nale¿y pamiêtaæ, aby do analizy radarowej wybraæ zestaw o odpowiedniej liczbie wskaŸników (np. od 4 do 30), tak by wykres by³ czytelny.

Patrz te¿: <u>menu WYKRES</u> <u>Opcje wykresu radarowego (okno dialogowe)</u> Wybranie tej opcji powoduje wyœwietlenie okna z wykresem trendu (zmian w czasie) wskaŸników z wybranego zestawu na podstawie aktywnego arkusza F-01 lub F-02. Po wybraniu tej opcji zostanie wyœwietlone okno dialogowe **<u>Opcje wykresu</u> <u>trendu</u>**, umo¿liwiaj¹ce wybranie odpowiednich opcji wykresu.

Patrz te¿: <u>menu WYKRES</u> <u>Opcje wykresu trendu (okno dialogowe)</u> Wybranie tej opcji powoduje wyœwietlenie okna z wykresem trendu (zmian w czasie) punktacji wskaŸników z wybranego zestawu na podstawie aktywnego arkusza F-01 lub F-02. Po wybraniu tej opcji zostanie wyœwietlone okno dialogowe **Opcje wykresu trendu punktacji**, umo¿liwiaj¹ce wybranie odpowiednich opcji wykresu.

Patrz te¿: <u>menu WYKRES</u> <u>Opcje wykresu trendu punktacji (okno dialogowe)</u> Menu WSKA[]NIKI zawiera opcje niezbêdne do przeprowadzenia analizy wskaŸnikowej, definicji zakresów, wskaŸników, zestawów itp. Zawiera nastêpuj¹ce opcje:

<u>Poka¿ wskaŸniki</u> <u>Poka¿ zestaw</u> Schemat DuPonta

<u>Definicje wskaŸników</u> <u>Definicje zakresów</u> <u>Definicje zestawów</u> <u>Œrednia</u>

<u>Odczytaj zakresy</u> Zachowaj zakresy

Patrz te¿: <u>Opcje menu</u> Wybranie opcji Pokaż wskaŸniki powoduje wyœwietlenie okna <u>WskaŸnik</u> zawieraj¹cego podstawowe dane o wskaŸniku.

Patrz też: <u>menu WSKA[]NIKI</u> <u>WskaŸnik (okno dialogowe, opis wskaŸnika)</u> Wybranie opcji Pokaż zestaw powoduje wyœwietlenie okna dialogowego **<u>Punktacja</u>**, w którym przedstawiona jest sumaryczna punktacja wybranego zestawu wskaŸników na podstawie aktywnego arkusza F-01 lub F-02.

Patrz te¿: <u>menu WSKA[]NIKI</u> <u>Punktacja (okno dialogwe)</u> Wybranie opcji Schemat DuPonta powoduje wyœwietlenie okna dialgowego <u>Schemat DuPonta</u>, w którym przedstawiony jest schemat DuPonta dla aktualnie otwartego arkusza F-01 lub F-02.

Patrz te¿: <u>menu WSKA[]NIKI</u> <u>Schemat DuPonta (okno dialogowe)</u> Wybranie opcji Definicje wskaŸników powoduje wyœwietlenie okna **WskaŸnik**, w którym mo¿liwe jest zdefiniowanie wskaŸnika u¿ytkownika.

Patrz te¿: <u>menu WSKA[]NIKI</u> <u>WskaŸnik (okno dialogowe, definiowanie wskaŸnika)</u> Wybranie opcji Definicje zakresów powoduje wyœwietlenie okna <u>Ustalenie</u> <u>zakresu</u>, w którym mo¿liwe jest zdefiniowanie zakresów wskaŸników oraz obliczenie œredniej ze wskaŸnika.

Szerzej nt. wartoœci zakresów standardowych i dopuszczalnych wskaŸników napisano w rozdziale **Zastosowanie zakresów wskaŸników**.

Patrz te¿: <u>menu WSKA[NIKI</u> <u>Ustalenie zakresu (okno dialogowe)</u> Zastosowanie zakresów wskaŸników Wybranie opcji Definicje zestawów powoduje wyœwietlenie okna <u>Zestawy</u> <u>wskaŸników</u>, w którym mo¿liwe jest zdefiniowanie w³asnych zestawów wskaŸników.

Patrz te¿: <u>menu WSKA[]NIKI</u> Zestawy wskaŸników (okno dialogowe) Wybranie opcji Œrednia powoduje obliczenie œredniej ze wskaŸników wg. aktywnego arkusza F-01 lub F-02. Przed obliczeniem œredniej program proponuje zachowanie starych wartoœci zakresów na dysku.

Szerzej nt. wartoœci zakresów standardowych i dopuszczalnych wskaŸników napisano w rozdziale **Zastosowanie zakresów wskaŸników**.

Patrz te¿: <u>menu WSKA[]NIKI</u> Zastosowanie zakresów wskaŸników Wybranie opcji Odczytaj zakresy powoduje wyœwietlenie okna <u>Odtwórz zakresy</u> oraz odtworzenie uprzednio zachowanych zakresów wskaŸników z dysku. Zakresy mo¿na zapisaæ wybieraj¹c z menu opcjê <u>Zachowaj zakresy</u>. Szerzej nt. wartoœci zakresów standardowych i dopuszczalnych wskaŸników napisano w rozdziale <u>Zastosowanie zakresów wskaŸników</u>.

Patrz te¿: <u>menu WSKA[NIKI</u> opcja <u>Zachowaj zakresy</u> <u>Odtwórz zakresy (okno dialogowe)</u> <u>Zastosowanie zakresów wskaŸników</u> Wybranie opcji Zachowaj zakresy powoduje wyœwietlenie okna **Zachowaj zakresy** oraz zachowanie zakresów wskaŸników na dysku.

PóŸniejsze odtworzenie zapisanych wskaŸników uzyskuje siê poprzez wybranie opcji Odczytaj zakresy.

Szerzej nt. wartoœci zakresów standardowych i dopuszczalnych wskaŸników napisano w rozdziale **Zastosowanie zakresów wskaŸników**.

Patrz te¿: <u>menu WSKA[NIKI</u> opcja <u>Odczytaj zakresy</u> <u>Zachowaj zakresy (okno dialogowe)</u> Zastosowanie zakresów wskaŸników
Menu podrêczne

Menu pojawiaj¹ce siê **po wciœniêciu prawego klawisza myszy,** a tak¿e po wyborze opcji <u>Menu podrêczne</u> z menu <u>POMOC</u> lub wciœniêciu kombinacji klawiszy **Alt+F10** na klawiaturze w obrêbie okna zawieraj¹cego arkusz kalkulacyjny albo wykres. Zestaw opcji menu podrêcznego mo¿e zale¿eæ od aktualnego kontekstu tzn. rodzaju okna, obszaru w którym znajduje siê aktywna komórka arkusza oraz od tego, czy aktualnie zaznaczony jest pewien obszar na arkuszu. <u>Obs³uga menu podrêcznego</u> przy u¿yciu myszy lub klawiatury jest identyczna jak w przypadku "zwyk³ego" menu.

Patrz te¿: <u>Obs³uga programu</u> Korzystanie z menu podrêcznego Paski narzêdzi znajduj¹ siê w górnej czêœci g³ównego okna "Diagnoza mened¿erska" pod paskiem menu. Wyró¿niamy dwa paski narzêdzi: podstawowy i edycyjny.

Pasek narzêdzi podstawowy

ini 💶 💶 🛲 🚮			(Dział 2)
	뜨스뜨	▝▇▛▎▀▞▏▏Ĺ▖	

Pasek narzêdzi edycyjny

Patrz te¿: Spis treœci Otwiera nowy arkusz. Patrz te¿: Nowy arkusz (opcja menu).

Zachowuje arkusz/skoroszyt na dysku. Patrz te¿: <u>Zachowaj arkusz/skoroszyt</u> (opcja menu). **Otwiera arkusz/skoroszyt z dysku.** Patrz te¿: <u>Otwórz arkusz/skoroszyt (opcja</u><u>menu)</u>.

Drukuje aktywne okno. Patrz te¿: Drukuj (opcja menu).

Tworzy nowy skoroszyt. Patrz te¿: <u>Utwórz skoroszyt (opcja menu)</u>.

Ustawia uk³ad strony. Patrz te¿: <u>Uk³ad strony (opcja menu)</u>.

Ustawia rodzaj czionki. Patrz te¿: Czcionka (opcja menu).

Tworzy wykres trendu. Patrz te¿: Trend (opcja menu).

Tworzy wykres porównawczy. Patrz te¿: <u>Wykres porównawczy (opcja menu)</u>.

Otwiera okno ze wskaŸnikami. Patrz te¿: Poka¿ wskaŸniki (opcja menu).

Pomoc kontekstowa. Patrz te¿: <u>Co to jest? (opcja menu)</u>.

Spis treœci systemu pomocy. Patrz teŸ: <u>Spis treœci (opcja menu)</u>.

Pole informacyjne. Informuje o aktualnie wyswietlanej czêœci aktywnego arkusza lub o niektórych wybranych parametrach aktywnego wykresu.

Po³o¿enie kursora na arkuszu. Informuje o wspó³rzêdnych arkuszowych kursora.

Zatwierdzenie edycji. Zatwierdza wprowadzone zmiany.

Zaniechanie edycji. Anuluje wprowadzone zmiany.

Pole edycyjne. W polu tym edytuje siê zawartoœæ komórek arkusza.

Oto zestaw skrótów klawiszowych poleceñ

Alt+F4	<u>Wyjœcie z programu</u>
Alt+F10	<u>Wywo³uje menu podrêczne</u>
F1	<u>Spis treœci pomocy</u>
F3	<u>Otwiera arkusz/skoroszyt</u>
F7	<u>Tworzy wykres porównawczy</u>
Ctrl+Ins	<u>Kopiowanie do Clipboardu</u>
Ctrl+F2	<u>Zachowuje arkusz/skoroszyt na dysku</u>
Ctrl+F4	<u>Zamyka aktywne okno</u>
Ctrl+F5	<u>Wybór drukarki</u>
Ctrl+F6	Przechodzi do nastêpnego okna
Ctrl+F7	<u>Parametry drukarki</u>
Ctrl+F8	Ustawia nazwê kolumny/wiersza w arkuszu
Ctrl+S	<u>Ustawia okna jedno obok drugiego</u>
Del	Czyszczenie zawartoœci komórki
Shift+Ins	<u>Wstawianie z Clipboardu</u>

Patrz te¿: Spis treœci